

บทที่ 3

สงครามครูเสด

สาเหตุของสงครามครูเสด

คำว่า "ครูเสด" หมายถึง การใช้กำลังทหารของชาวคริสเตียนยุโรปตะวันตก ต่อสู้กับอำนาจของมุสลิมในตะวันออกกลาง เพื่อครอบครองนครเยรูซาเล็ม นครศักดิ์สิทธิ์¹ ซึ่งถือเป็นเป้าหมายสูงสุดของครูเสด ไม่ว่าจะใช้วิธีไหนก็ตามแต่ ถึงแม้จะต้องนำคนเป็นแสน เป็นล้าน เพื่อวัตถุประสงค์อย่างเดียวก็ต้องได้ครอบครองเยรูซาเล็มให้ได้ โดยเฉพาะสงครามครูเสดในครั้งที่หนึ่ง ซึ่งพวกเขาไปด้วยแรงศรัทธา และหวังว่าจะได้ผลบุญ และได้รับอภัยโทษ เพราะสงครามในครั้งนี้เป็นไปตามความประสงค์ ของพระเจ้าเป็นเจ้า

สงครามครูเสดเป็นสงครามความขัดแย้งระหว่างตะวันออกและตะวันตก โดยที่ยุโรปได้บุกโจมตี ตะวันออกซึ่งเป็น อาณาจักรอิสลามอันเนื่องมาจากหลายสาเหตุด้วยกันพอที่จะสรุปได้ดังนี้

1. สาเหตุทางด้านศาสนา ระหว่างตะวันตก กับตะวันออก

อิสลามได้ขยายอาณาจักรอย่างกว้างขวางและความเจริญก้าวหน้าทุกๆด้าน ที่ทำให้ชาวมุสลิมทุกคนถือเป็นหน้าที่อันสำคัญในการเผยแพร่ศาสนาของตนแก่มนุษยทุกคนไม่ว่า ณ ที่แห่งหนตำบลใดก็ตาม โดยเฉพาะในสมัยเคาะลีฟะฮ์แห่งราชวงศ์อับบาซียะห์ ได้ขยายอาณาจักรอิสลามไปยังยุโรป การขยายของอิสลามไปอย่างรวดเร็ว ถึงหน้าประตูเพื่อนบ้าน ซึ่งทำให้ชาวยุโรปกลัวอิทธิพลของอิสลาม ทำให้ชาวยุโรปไม่พอใจและประกาศเป็นศัตรูกับอิสลาม ชาวคริสเตียนยุโรปต่างปลุกระดมประชาชนของตนว่าศาสนาที่กำเนิดมาจากดินแดนตะวันออก (คือ อิสลาม) ได้เข้ามาทำลายจักรวรรดินิยมยุโรป อิสลามแผ่ขยายเข้าสู่ทางยุโรป² คือ เอนคาเลีย (สเปน) และกรุงคอนสแตนติโนเปิล โดยใช้เส้นทางทะเลเมดิเตอร์เรเนียน

“ชาวยุโรป ต่างมีความหวาดกลัวอิทธิพลของอิสลามจึงได้มีการประกาศการเป็นศัตรู และได้ใช้ความพยายามทุกวิถีทางที่จะตัดเชื้อเถิบและพยายามที่จะเอาชนะอิสลามให้จงได้ ” (Ahmad Shalabi , 1990 : 22) ที่ชาวยุโรป ประกาศสงครามครูเสด กับ โลกอิสลามนั้นเป็น โอกาสในการสร้างเอกภาพระหว่าง คริสเตียนทั้งหลาย และเพื่อจะได้เผยแพร่ศาสนา คริสเตียนยัง ตะวันออกไปพร้อมกันด้วย

¹ เพราะที่นั่นมีสุสานพระเยซู

² การเข้าครองของราชวงศ์อุมัยยะฮ์

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าสาเหตุของสงครามครูเสดที่ทำให้ชาวยุโรปหัวรุนแรงและหวาดกลัวคือการขยายตัวของอิสลามที่กำลังเยือนประตูบ้านชาวยุโรปในเมื่อ เยรูซาเล็มนั้นเป็นศูนย์กลางการกำเนิดของศาสนาคริสต์ซึ่งถือว่าเป็นจุดรวมแห่งความศรัทธาของคริสเตียนยุโรป แต่เยรูซาเล็มกลับไม่ได้อยู่ในความดูแลของชาวคริสเตียน ทำให้พวกเขามีความตั้งใจที่จะยึดครองดินแดนศักดิ์สิทธิ์จากมุสลิมให้จงได้โดยใช้กลอุบายทุกอย่าง โดยเฉพาะผู้ที่ออกไปสงครามจะได้ถูกไถ่บาป ซึ่งทำให้ชาวยุโรปคริสเตียน มีกำลังใจในการออกสงครามกับตะวันออก³ "ชาวยุโรป มีความประสงค์ จะปลดปล่อยเยรูซาเล็ม จากเงื้อมมือมุสลิม และหวังว่า พวกเขาจะได้รับการให้อภัย (ไถ่บาป) กับผู้เข้าร่วมสงครามครูเสด และได้ใช้โบสถ์เป็นที่ศูนย์รวมและบาทหลวงเป็นผู้ให้กำลังใจ "

(Abdullah Na sih 'Ulwani , 1991 : 64) การปราศรัยของบาทหลวงเป็นแรงผลักดันให้ชาวยุโรปมีกำลังใจ ที่จะออกไปทำสงครามกับมุสลิม พร้อมได้บุญและไถ่บาป เหล่านักบุญได้ฉวยโอกาสของกันนี้เพื่อจะได้ยึดครองเยรูซาเล็ม จากการปกครองของมุสลิม ความอิจฉาริษยาของพวกครูเสดที่มีต่ออิสลาม เพราะอิสลามเข้าไปยังนครเยรูซาเล็มด้วยความเรียบร้อยและยุติธรรมและการขยายอาณาเขตของอิสลามอย่างกว้างขวางไปยังเอเชีย แอฟริกา และยุโรป ด้วยการนำของเคาะลีฟะฮ์ อิสลาม จากฟาติมีย์ หรือซัลจุก ส่วนเกินที่น่ากลัวของไบแซนไทน์หลังจากอาณาจักรคอนสแตนติโนเปิลถูกพิชิตโดยฝีมือของซัลจุกและยึดครองไบแซนติน ในโอกาสนี้ต้นตอปาปาได้ประกาศ ให้ชาวคริสเตียนต่อต้านชาวมุสลิมจากการเป็นอาณานิคมของซัลจุก ท่านต้นตอปาปาของ ไบแซนไทน์ประกาศให้ชาวคริสเตียน ต่อต้านซัลจุก เพราะเขาถือว่าคอนสแตนติโนเปิล เป็นจุดศูนย์รวมศาสนาและที่ยึดมั่นของชาวคริสเตียนยุโรป และความยิ่งใหญ่ของอาณาจักรคอนสแตนติโนเปิลที่รุ่งเรือง มาจนถึงปี ค.ศ. 857 หรือปี ค.ศ.1453 ถูกพิชิตโดยราชวงศ์ ออโศมาน ได้สำเร็จ คอนสแตนติโนเปิล มีอิสลามเป็นคู่ปรับคู่แค้นมีทั้งไปองกันและจู่โจมซึ่งถือว่าอันตรายสำหรับชาวคริสเตียนที่อิสลามมาเคาะประตูบ้านถึงทวีปยุโรป ความรู้สึกอันนี้ทำให้ชาวคริสเตียนยุโรปเรียกร้องให้ชาวคริสเตียน รวมตัว

"หลังจากที่ ซัลจุก ได้ขับไล่อาณาจักรไบแซนไทน์ และซัลจุกเอามาเป็นส่วนหนึ่งของซัลจุก ทำให้อาณาจักรไบแซนไทน์ ประกาศต่อชาวโลกคริสเตียนให้ตื่นตัวต่อต้านอิสลามซึ่งเป็นอุปสรรคต่อชาวคริสเตียน " (Ahmad al - Arus al- Mutawi , 1982 : 27) ดังนั้นสาเหตุหลักของสงครามครูเสดคือแรงผลักดันของศาสนาด้วยการนำของบาทหลวง ที่ยุยงชาวคริสเตียน เพื่อออกมาทำสงคราม

³ ตะวันออกในที่นี้คือ มุสลิม

2. สาเหตุทางสังคมและเศรษฐกิจ ในยุโรป

ฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดสงครามครูเสด เพราะความอยากริมอยากได้ของคน เพื่อตอบสนองความต้องการของตัวเอง โดยเฉพาะ ยุโรป จะแบ่งชนชั้นอย่างชัดเจน ชนชั้นต่ำ เป็นชนชั้นที่ถูกกดขี่ มากที่สุด ส่วนชนชั้นผู้ดี เจ้าชายและผู้มีทรัพย์สินเท่านั้นสะดวกสบาย และความต้องการของพวกเขาพ่อค้านายทุนที่พยายามจะเปิดขยายอาณาเขตการค้าของตน ไปยังตะวันออก พร้อมทั้งจะหุ้มนเงินทองเพื่อทำสงครามครูเสด เพื่อจะได้ครอบครองแถบชายฝั่งทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ซึ่งเป็นทำเลทองในการทำการค้า

“บรรดาพ่อค้าผู้ที่มีชื่อเสียงแถบชายฝั่งทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ด้านทิศเหนือ ได้หุ้มนทรัพย์สินอาวุธจำนวนมากเพื่อกระตุ้นให้มีการทำสงครามครูเสด และความต้องการที่จะครอบครองท่าเรือชายฝั่งตะวันออกและทางทิศใต้ของทะเลเมดิเตอร์เรเนียน เพื่อให้ทำเรือเป็นศูนย์กลางการค้าขายของโลก ยุโรปตะวันตกใช้เส้นทางนี้ผ่านไปสู่โลกตะวันออก” (Ahmad Shalabi, 1990 : 23) เศรษฐกิจยุโรป ในช่วงนั้นอยู่ในช่วงต่ำแก่ ส่วนทางด้านตะวันออก จะเห็นความอุดมสมบูรณ์ ซึ่งทำให้บรรดาเจ้าชาย และพวกนายทุนต้องการขยายอาณาเขตของตนสู่ตะวันออก โดยเฉพาะแถบชายฝั่งตะวันออก และทางทิศใต้ของทะเล เมดิเตอร์เรเนียน ซึ่งอยู่ในความดูแลของ เคาะกีพีซ อีสตามอยู่

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าปัญหาเศรษฐกิจของยุโรป เป็นปัญหาหนึ่งที่ทำให้ชาวยุโรป กระหายทำสงครามกับมุสลิม โดยเป้าหมายหลักเพื่อที่จะขยายอาณาเขตไปยังตะวันออก ด้วยความสนับสนุนจากพ่อค้าไม่ว่าจะเป็นเงินทอง และอาวุธ ยุทธโประกรณ์ ต่างๆ

3 . สาเหตุที่เกิดจกจุดยืนของมุสลิมเอง

สาเหตุที่พวกครูเสดจู่โจมตะวันออกได้ก็เพราะ การหักหลังกันเอง ไม่ไว้วางใจกัน ระหว่างฟาติมีย์ กับ ซัลจุก ความขัดแย้งระหว่างทั้งสอง¹ ทางฝ่ายฟาติมีย์ ได้ทำสัญญาลับกับพวกครูเสด เพื่อโจมตี ซัลจุก เพราะซัลจุกได้ยึดเยรูซาเล็มจากฟาติมีย์ นักประวัติศาสตร์หลายท่านไม่ว่าจะเป็นรุ่นก่อนหรือ รุ่นใหม่ กล่าวว่า สาเหตุที่พวกครูเสดมายึดครอง ตะวันออก เป็นเพราะว่าทางฟาติมีย์ ได้ส่งหนังสือ สนับสนุนให้พวกครูเสดมาโจมตีพวกซัลจุก

“ซัลจุกได้รับชัยชนะเหนือฟาติมีย์ และความขัดแย้งทางด้านนิกายระหว่าง ชุนนี กับชีอะห์” (Muhammad al - Arus al- Mutawwi , 1982 : 35) โลกอิสลามกำลังตกอยู่ในภาวะแห่งความตกต่ำและความอ่อนแอเนื่องจาก อาณาจักร (Seljuks Kingdom) ของพวกเคิร์ก ประสบกับความอ่อนแอและได้แตกแยกออกเป็นประเทศเล็กๆ หลังจากที่ได้เกิดการสู้รบกันเป็นเวลานาน พงศ์ด้าน

¹ ระหว่างนิกายชุนนี กับชีอะห์

เกาะลิฟะฮ์⁵ ไม่ได้มีบทบาทแต่อย่างใด “บรรดาผู้ปกครองหัวเมืองต่าง ๆ ปฏิเสธที่จะสวมักคิ์ต่อ เกาะลิฟะฮ์ ส่วนอาณาจักร ฟาติมีย์ ซึ่งมีความขัดแย้งอยู่แล้ว โดยเหตุนี้จึงเห็นได้ว่ามุซุลิมได้ กลายเป็นเวทีแห่งการแย่งอำนาจกัน ความร่วมมือระหว่างฟาติมีย์ที่อียิปต์กับคริสเตียนไบแซนไทน์ ต่อด้านซัลญุกมุสลิมเพื่อยึดครองจากซัลญุก ” (Abdullah Nasih 'Ulwan , 1991 : 64) การที่ฟาติมีย์เชิญชวนซันนะฮ์นำ แฟรงค์⁶ เพื่อโจมตีซัลญุก นั้น ทั้งๆที่ซัลญุกเป็นมุสลิมด้วยกัน แต่ขัดแย้ง อยู่ตรงที่ว่าซัลญุกยึดถือนิกายซุนนี และฟาติมีย์ ถูกซัลญุก ยึดครองพื้นที่บางส่วน ด้วยเหตุนี้เองฟาติมีย์ ได้ทำข้อตกลงเรียก แฟรงค์เข้ามา เพื่อยหวังว่า จะ ได้ส่วนแบ่ง กับแฟรงค์

4. ผู้แสวง บุญชาว คริสเตียน

สาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดสงครามครูเสดก็คือการมาเยือนของนักบุญที่มาเยี่ยมเยียนสุสานพระเยซูและสถานสำคัญของชาวคริสเตียนแต่ไม่ได้รับการอำนวยความสะดวกจากชาวมุสลิมมากนัก สร้างความคับแค้นยัดเยียดแก่ชาวคริสเตียน โดยเฉพาะนักบุญคนหนึ่งที่มีชื่อว่า เปโตร หลังจากที่ท่าน มาเยี่ยมเยียน สุสานพระเยซู ท่านกลับไปพร้อมกับแพร่ข่าวว่าชาวคริสเตียนตะวันออกถูกรังแกและ ชาวมุสลิมสร้างความอึดอัดและไม่ให้เกียรติ และเรียกร้องให้ชาวคริสเตียน มาช่วยพี่น้องที่ถูกรังแก ด้วยการทำสงครามครูเสด

“เหล่าบรรดานักแสวงบุญชาวคริสเตียนคือว่าชาวมุสลิมไม่ได้ให้เกียรติและทำลายสถานที่บูชาของศาสนาคริสต์ โดยเฉพาะนักบุญที่มีชื่อว่าบูดรูส ที่เรียกร้องให้ทำสงครามครูเสดหลังจากที่ท่าน ได้กลับมาจากแสวงบุญ ” (Muhammad al- Arus al- Mutawwi , 1982 : 28) การที่ เปโตร ได้ เผยแผ่ ข่าวของชาวคริสเตียนตะวันออกถูกรังแกและถูกห้ามสิทธิ ในการทำพิธีทางศาสนา สร้าง ความเจ็บปวดแก่ชาวคริสเตียนยุโรปอย่างมาก เปโตร ไม่จบแค่นั้นยังเดินเวียนประกาศทั่วหน้า ทำให้ ชาว คริสเตียน ใระกาลพร้อมกันว่าจะช่วยทำสงครามช่วยเหลือ พี่น้องชาวคริสเตียนที่ถูกรังแก

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าจุดประกายหนึ่งของสงครามครูเสดคือข่าวแพร่กระจาย ของนักบุญ เปโตร ที่ทำให้ชาว คริสเตียน ถูกสื่อประกาศสงคราม

⁵ เกาะลิฟะฮ์ ที่เมกกะ

⁶ แฟรงค์ ก็ือพวกครูเสด

สาเหตุของสงครามครูเสดจากหลายๆที่ตะพอที่จะสรุปได้ดังนี้

- 1 ความอิจฉาริษยาของพวกครูเสดต่ออิสลามและมุสลิม เพราะอิสลามเข้าไปยัง นครเยรูซาเล็ม ด้วยความเรียบร้อยและยุติธรรมและการขยายอาณาเขตของอิสลามอย่างกว้างขวาง ไปยังเอเชีย แอฟริกา และยุโรป
 - 2 คำเรียกร้องของคอสแตนติโนเปิลให้ยึดครองเยรูซาเล็ม จาก ซัลจุกมุสลิมที่เป็นผู้ดูแล และได้เรียกร้องคริสเตียนให้ต่อต้านพวกมุสลิม
 - 3 ผู้แสวงบุญชาวคริสเตียน กลับจากเยรูซาเล็มไปยังยุโรป ได้ปลุกกระแสข่าวที่ว่าชาวคริสเตียนที่ไปแสวงบุญที่เยรูซาเล็มถูกทารุณและถูกรังแก ผู้ที่จริงจังในการปลุกกระแสต้านชาวมุสลิมคือเปโตร⁷
 - 4 ชาวยุโรปมีความประสงค์จะปลดปล่อยเยรูซาเล็มจากการครอบครองของมุสลิมและหวังว่าพวกเขาจะถูกให้อภัย (ไถ่บาป) กับผู้เข้าร่วมสงครามครูเสด และได้ใช้โจมตีเป็นที่ศูนย์รวมและบาทหลวงเป็นผู้ให้กำลังใจและถือโอกาส
 - 5 ความร่วมมือระหว่างฟาติมียที่อียิปต์กับคริสเตียนไบแซนไทน์ต่อต้าน ซัลจุกมุสลิม เพื่อยึดครองจากซัลจุก
- เหล่าบรรดานักแสวงบุญชาวคริสเตียนต่อว่าชาวมุสลิม ไม่ได้ให้เกิดริและทำลายสถานที่บูชาของศาสนาคริสต์โดยเฉพาะนักบุญที่มีชื่อว่าบรูส ที่เรียกร้องให้ทำสงครามครูเสดหลังจากที่ท่านได้กลับมาจากแสวงบุญ สังคมเศรษฐกิจยุโรป ย่ำแย่โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงทางความเชื่อของประชาชาติที่ เปลี่ยนมานับถือในอิสลาม หลังจากทีอิสลามมีบทบาทในการเผยแพร่ขยาย สำหรับชนชั้นล่างต้องจ่ายภาษีและถูกทารุณรังแกมาตลอดและความอคอยากเกิดขึ้นเกือบทุกที่ในยุโรป ส่วนชนชั้นที่สูงจะแบ่งปันผลประโยชน์เป็นส่วนตัวและสร้างความเห็นผู้นำและมีความคิดที่จะขยายอาณาเขตและสนับสนุนทหารเพื่อไปยังตะวันออกเพื่อทำสงครามครูเสด การทำสงครามครูเสด โดยใช้ศาสนาบังหน้าโดยให้คำปราศรัยของสันตปาปา⁸ เพื่อให้แรงศรัทธา และได้กล่าวอีกว่าใครคนไหนที่เข้าร่วมสงครามครูเสด เขาเหล่านั้นจะ ได้รับการอภัยโทษ พร้อมกับความขัดแย้งภายใน ของราชวงศ์ฟาติมีย ได้ส่งจดหมายไปยังพวกครูเสดเพื่อโจมตี ซัลจุกเพราะพวกซัลจุกเป็นนิกายซุนนี ที่เป็นก้างขวางคอให้แก่ฟาติมียเป็นอย่างมาก เหตุนี้พวกครูเสดจึงเข้ามายัง ตะวันออกโดยไม่ยากเย็นเท่าไรนัก เพราะความอ่อนแอของชาวมุสลิมเอง

⁷ เป็นบาทหลวงชาวฝรั่งเศส

⁸ บาทหลวงของศาสนาคริสต์ คือ Urbain II

ปลายคริสต์ศตวรรษที่ 11 พวกซัลจุกได้ครอง เอเชียไมเนอร์ตลอดจนซีเรียและปาเลสไตน์ ชัยชนะของพวกซัลจุกครั้งใหญ่ในการยุทธที่มานซิเคอร์ท์ใน ค.ศ. 1071 เป็นการขับไล่อำนาจของไบแซนไทน์ ออกจากเอเชียน้อย และในปี ค.ศ.1085 พวกซัลจุกยึดครอง แอนติอ็อก (Antioch)⁹ และในปี ค.ศ. 1092 เดิร์กสามารถยึด เมืองไนเซีย (Nicaea) ของไบแซนไทน์อีกเมืองหนึ่งทำให้ไบแซนไทน์ตื่นตระหนก เพราะอิสลามกำลังขยายมาอย่างรวดเร็วใกล้กรุงคอนสแตนติโนเปิล จักรพรรดิไมเกิลที่ 7 ของไบแซนไทน์ได้ขอความช่วยเหลือไปยังสันตะปาปาที่ 7 (Gregory VII) แห่งกรุงโรมให้ชาวคริสเตียนช่วยปราบเดิร์ก

“ไปป์เกรกอรี่ได้รับดำเนินการเรื่องนี้โดยหวังผลจะรวบรวมกำลังคนเพื่อข่มขวัญ ทางฝ่ายอาณาจักรของยุโรป โดยเฉพาะจักรพรรดิเฮนรี่ที่ 4 แห่งเยอรมนีได้ร่วมมือกับไปป์ เพื่อหวังผลในทางการค้า และเพื่อปล้นเอาทรัพย์สินจากดินแดนตะวันออกซึ่งยุโรปถือกันว่ามีเงินทองและทรัพย์สินมากมาย” (ประจักษ์ ชั่วไต้, 1977 : 161) การขยายของเดิร์ก ไปอย่างรวดเร็ว ทำให้หลายฝ่ายในหมู่กษัตริย์ ต้องเรียกประชุมอย่างเร่งด่วนคิดว่าอิสลามจะมาเหยียบประตูบ้านของยุโรป ไม่ว่าจะ เป็น กษัตริย์ โรม หรือ ฝรั่งเศส

ในปี ค.ศ. 1905 จักรพรรดิอเล็กซันดร์ คอมนินูส (Alexius Comnenus) ได้ขอร้องไปยังไปป์ เฮอร์เบนท์ 2 (Urban II) แห่งโรม ได้ประกาศต่อฝูงชนที่เคลมอนท์ (Clemont) ในประเทศฝรั่งเศสถึงความจำเป็นที่จะต้องทำสงครามครูเสดเพื่อปราบเดิร์กกว่าเป็นความประสงค์ของพระเจ้าผู้เป็นเจ้าของโลกให้ทำเช่นนั้น เพราะพระองค์กำลังถูกรุกราน ถูกคูห่มั่นจากพวกเดิร์กอิสลาม ปราบฎว่าไปป์รวบรวมคนได้ 300,000 คน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวฝรั่งเศส ในขณะที่กำลังเตรียมจะยกทัพมารบกับมุสลิมนั้น กองทัพของประชาชนผู้มีศรัทธาแรงกล้ายกทัพ ล่วงหน้ามาก่อนแล้ว

“ในปี ค.ศ. 1094 ตามคำชักชวนของสันตะปาปาที่ 7 โดยไม่มีใครเป็นหัวหน้า ปราศจากความรู้ในการรบพวกนี้มาด้วยแรงศรัทธาในที่สุดก็พ่ายแพ้ ต่อพวกเดิร์กยับเยิน ส่วนใหญ่มาถึงฮังการี และถูกฆ่า เพราะขาดอาหารไม่ได้มาเห็นเดิร์กเลยสักคนเดียว” (ประจักษ์ ชั่วไต้, 1977 : 163) กองทัพประชาชนไปรบด้วยแรงศรัทธาโดยไม่มีประสบการณ์การรบมาก่อน นอกจากว่าถือดาบเท่านั้นเอง โดยไม่มีกฎระเบียบเจอะอะไรที่ขวางหน้าก็ฆ่าได้ทุกอย่าง ในเมื่อพวกเหล่านั้นได้ปะทะกับพวกซัลจุกเดิร์ก ก็ถูกเดิร์กฆ่าเกือบหมด แต่ถึงอย่างไร ชาวครูเสด พยายามต่อไป ด้วยความหวังที่มั่นคง ในที่สุด เฮรูซาเล็มก็ตกเป็นของครูเสด

⁹ ในประเทศซีเรีย

สงครามครูเสดครั้งที่ 1 และการยึดนครเยรูซาเล็ม

ในปี ค.ศ. 1085 เมื่อพวกซัลจุก เคิร์ก บุกเข้ายึดเมือง แอนติออกใน ซีเรีย ได้สำเร็จ นับเป็นการสูญเสียครั้งยิ่งใหญ่อีกครั้งหนึ่งของจักรวรรดิไบแซนไทน์ ถึงแม้ว่าดินแดนที่พวกซัลจุกเคิร์กยึดครองไว้ได้ในขณะนั้นจะไม่ใช่ดินแดนรวมตัวเป็นผืนเดียวกันก็ตาม แต่จักรวรรดิไบแซนไทน์ เมื่อถูกโจมตีจากรอบด้านเช่นนั้น ในปี ค.ศ. 1092 ถูกพวกซัลจุกเคิร์ก ยึดเอาไปอีก¹⁰ จึงเป็นอันว่าบัดนี้ จักรวรรดิไบแซนไทน์ ต้องเผชิญหน้ากับอันตรายจากอำนาจของมุสลิมที่กำลังเคลื่อนตัวเข้ามาใกล้เมืองหลวงของตน เมื่อตกอยู่ในภาวะคับขันเช่นนั้น จักรพรรดิอเล็กซิอุส คอมเมนูส ของไบแซนไทน์ เริ่มแสวงหาความช่วยเหลือจากตะวันตก คำขอความช่วยเหลือของอเล็กซิอุส มาถึงตะวันตก ในขณะที่ความสัมพันธ์ระหว่างโลกของชาวคริสเตียน ทางยุโรปตะวันออก กับทางยุโรปตะวันตก อยู่ในสภาพที่ดี ในปี ส.ศ. 486 / ค.ศ. 1093 นักบุญฝรั่งเศส ที่มีชื่อว่าปีแอร์เฮร์มิต (Pierre Hermite) ที่มาเยี่ยมเยียนสถานศักดิ์สิทธิ์ของศาสนาคริสต์ในปาเลสไตน์และมีความตั้งใจแน่วแน่ว่าจะเชิญชวนชาวคริสเตียนต่อสู้เพื่อให้สถานศักดิ์สิทธิ์ดังกล่าวกลับมาคืนสู่ชาวคริสเตียนให้ได้ หลังจากท่านกลับจากปาเลสไตน์ท่านได้เดินทางไปพบโป๊ปเออร์แบนที่ 2 (Urban II) ท่านโป๊ปเปรียบเสมือนผู้นำสูงสุดของชาวคริสเตียน " " สงครามครูเสดประทุขึ้นในเดือนเมษายน ส.ศ. 488 / ค.ศ. 1095 " (Muhammad Suhill Taqus , 2001: 423) เป็นปีการเริ่มต้นของสงครามเพราะนักบุญได้เดินทางเทศน์ในยุโรป และได้ก่อตั้งกลุ่มที่มีชื่อว่า กลุ่มไม้กางเขนเป็นการรวมตัวของสามัญชนธรรมดาที่สร้างความเป็นป่วนไร้ระเบียบขาดวินัย ไม่ได้ตามคำสั่งของผู้นำคือไม่ใช่ทหารที่มีระเบียบพอที่จะเข้าสนามรบ นักรบเหล่านั้นได้ปะทะกับชาวเมืองที่ประตุมือง โดยเฉพาะเมือง เมเจอร์ ชาวเมืองตายเป็นจำนวนมาก จนกระทั่งนักรบเหล่านั้นมาถึงคอสแตนติโนเปิล นักรบครูเสดได้มาถึงเอเชีย้อย แต่ในที่สุดทหารของปีแอร์เฮร์มิต ถูกตีแตกพ่ายแก่สุดด่านซัลจุก

ยุทธศาสตร์ของครูเสด

1. ครูเสดทางใต้ของฝรั่งเศสภายใต้การนำของ Raymond deSaint - Gilles ผ่านทางเส้นทางตอนเหนือของอิตาลีไปยังเยอรมัน ไปยังคอสแตนติโนเปิล
2. ครูเสดทางเหนือฝรั่งเศสภายใต้การนำของ Robert Courte-Heuse และ Robert II

¹⁰ คีอนครเยรูซาเล็ม

¹¹ ท่าน้ำที่ช่วยเหลือหรือฟื้นฟูสถานที่ ทำพิธี (ทำบุญ)

comtede flandre ผ่านเส้นทางเหนือของอิตาลี ข้ามทะเล Brindisi ไปยังเยอรมันและมาซิโดเนียไปยังคอซแตนตินโนเปิล

3. ครุเสดทางเหนือสุดของฝรั่งเศส ด้วยการนำของ Godegroidi Boailon และน้องของเขา Baudouin de Boulogne ผ่านเยอรมัน และเมเจอร์ไปยังคอซแตนตินโนเปิล

4. ครุเสดทางตอนใต้ของอิตาลีด้วยการนำของ Tancred และ Bohemond ผ่านอัลบาเนีย มาซิโดเนียไปยังคอซแตนตินโนเปิล

ทหารครุเสดที่เป็นอาสาสมัครช่วยกันรักษาคูแลไม่กางเจนเพื่อเป็นแรงศรัทธาในการทำสงคราม มติของครุเสดเห็นพ้องกันว่าให้รวมพลที่เอเชียน้อย โดยมุ่งหน้าไปยัง เมียงนิกยะห์ของสุลต่าน กยถึง อัสตาน กษัตริย์ซัลจุกแห่งโรม และได้ปิดล้อมเมือง 50 วัน และสุดท้ายชัยชนะเป็นของพวกครุเสด ทหารของครุเสดมุ่งหน้าไปยังตะวันออกและได้ผ่านเมืองอานาโกลเลีย และได้ปะทะกันระหว่างทหารครุเสดกับทหารอิสลาม ด้วยจำนวนครุเสดมากมายทำให้ทหารอิสลามพ่ายแพ้ แต่ทหารอิสลามได้เปลี่ยนแผน ด้วยจำนวนมากและยิ่งใหญ่ของพวกครุเสดต้องมาประสบกับความเหนื่อยล้าและกระหายน้ำ ให้พวกครุเสดและสัตว์พาหนะของเขาล้มตายเป็นจำนวนมาก

" พวกครุเสด ได้มาถึงอารเมเนีย ได้ขอความช่วยเหลือจากชาวอารเมเนีย¹² ให้เปิดประตูเมือง ทำให้พวกครุเสดเข้ามายังเอนด็อกิยะห์ และยึดครองเมือง " (Muhammad al- Arus al-Mutawwi, 1982 : 51) เมืองอันติออก คอนัน้อยู่ภายใต้การปกครองของยาเกซียาน อัลซัลจุก ท่านได้เตรียมพร้อมการมาของพวกครุเสด เมือง (อันติออก)¹³ พวกครุเสดมาถึง อันติออก ในวันที่ 20 เดือนกันยายน ค.ศ.491 ค.ศ. 1097 การล้อมเมืองพวกครุเสดในครั้งนี้ทำให้ชาวเมืองล้มตายเป็นจำนวนมาก ความพยายามของชาวมุสลิมที่จะช่วย อันติออก ผ่านวิกฤติแต่ไม่ได้ผลสำเร็จ ท่านอาเมริควาน เจ้าเมืองแห่งสาต้าได้พยายามแต่ล้มเหลว ส่วนทางด้านฟาติมีย์แห่งอียิปต์ จวยโยกาส ที่เจ้าเมืองแห่งซัลจุก ถูกล้อมเพื่อแย่งชิงไบตุลมักคิส (เยรูซาเล็ม) กลับคืนมาจาก การยึดครองของพวกซัลจุก เคาะลีฟะฮ์ฟาติมีย์ (อัลมุสตะลีบัลละห์) ได้ส่งทูตเจรจากับพวกครุเสดเพื่อทำสัญญาสันติภาพ และให้ความปลอดภัย ณ สถานที่ศักดิ์สิทธิ์ แต่พวกครุเสดไม่เห็นด้วย พวกครุเสดได้ปิดล้อมอันติออก จนกระทั่ง ชาว อารมีเนียนคนหนึ่ง ทยศได้เปิดประตูเมืองทำให้พวกครุเสดเข้ามาอย่างง่ายดายและได้สร้างความเสียหายอย่างมหาศาล ต่อมาเจ้าเมืองอาร์บูงอ เจ้าเมืองแห่งโมซูล ได้รวมตัวเจ้าเมืองของซัลจุก เพื่อที่จะต่อต้านพวกครุเสด แต่ไม่สามารถที่จะช่วยอะไรได้ นอกจากเพิ่มความยากลำบากโดยเฉพาะความเชื่อมั่น ซึ่งกันและกันสร้างความล้มเหลวให้แก่พลังอิสลาม และอัน

¹² ชาว อารมีเนียนคนหนึ่ง ชื่อ "ฟิรูซ" ได้หย่อนเชือกลงกับพวกครุเสดขึ้นมายึดป้อมแล้วเปิดประตูเมือง

¹³ เป็นเมืองที่สวยงาม

ติดอก ถัดมาเป็นของพวกครูเสด ในขณะที่มุสลิมยอมแพ้ย่อมจำนนแต่สุดท้ายก็ถูกพวกครูเสดฆ่าไม่ละเว้นชาย หญิงชรา เด็กเล็กๆฆ่าไม่เลือกหน้า เป็นการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ที่จะต้องบันทึกในประวัติศาสตร์ ของมุสลิม และชาวยุโรป ด้วย

ครูเสดยึดนครเยรูซาเล็ม

พวกครูเสดเดินทางถึงเยรูซาเล็มในช่วงนั้นเยรูซาเล็มอยู่ภายใต้การปกครองของฟาติมีย์ แต่ด้วยความอ่อนแอของ ฟาติมีย์ ไม่สามารถที่จะต่อต้านครูเสดได้ การล้อม ของพวกครูเสดใช้เวลา 1 เดือน "ในวันที่ 15 เดือน กรกฎาคม ค.ศ. 1099 / ฮ.ศ. 492 ซะอ์บาน พวกครูเสดสามารถพังกำแพง และได้ยึดครองเมืองและได้สร้างความเสียหายยับเยิน จำนวนมุสลิมที่ถูกฆ่าตาย 70,000 คน"

(Muhammad al- Arus al- Mutawwi , 1982 : 54) เป้าหมายสำคัญของพวกครูเสดคือยึดเยรูซาเล็ม จากมุสลิม ไม่ว่าจะมีการสูญเสียมากแค่ไหน จำนวนแสนก็ตามแต่ ชัยชนะของครูเสดในครั้งนี้สร้างความยินดี ให้แก่พวกครูเสดเป็นอย่างมาก ความพยายามของ ฟาติมีย์ที่จะยึดเยรูซาเล็มคืนจากครูเสด ไม่สำเร็จ เป็นเพราะความพร้อมพร้อมของครูเสด ความพ่ายแพ้ของมุสลิมทำให้ชาวครูเสดมั่นใจว่าความอ่อนแอของมุสลิมถึงเวลาแล้ว การเข้ามาของพวกครูเสดมายังเยรูซาเล็ม โดยไม่ใช้กฎระเบียบในการทำสงคราม โดยเฉพาะกับผู้อ่อนแอที่ไม่มีทางสู้อย่างเชลยศึก ฆ่าอย่างมันมือ และการกระทำของครูเสด เป็นการกระทำที่ให้อภัยไม่ได้ การกระทำของพวกครูเสดซึ่ง ไม่เคยเกิดในประวัติศาสตร์ ศาสนา มาก่อนเพราะ ไม่มีความเห็นมนุษยธรรม ผู้เสียชีวิตในหมู่มุสลิม 70,000 คน

ความพ่ายแพ้ของอิสลามเกิดจาก นายทหารคนหนึ่ง ของอันติออก ซึ่งเป็นคริสเตียน ได้ทรยศ โดยแอบเปิดประตูเมืองให้พวกครูเสด พวกครูเสดเข้าเมืองได้และยึดเอา อันติออก เป็นที่มั่น และได้ทำการปล้น สดมภ์ ยึดทรัพย์ และฆ่าฟันผู้คน ไม่ว่าจะเด็กและผู้หญิง นับเป็นจำนวนแสน เพราะถือว่า การฆ่าฟัน พวกนอกศาสนา นั้นได้บุญ " วันที่ 7 มิถุนายน ค.ศ.1099 กองทัพครูเสดก็มาถึงเยรูซาเล็ม ได้เข้าล้อมเมืองอยู่ 5 สัปดาห์ วันที่ 15 กรกฎาคม ค.ศ. 1099 พวกครูเสดก็ตีเมืองได้ และได้ฆ่าชาวมุสลิมในเมืองนั้นเสียเป็นจำนวนมาก แล้วพวกครูเสดก็ยกทัพ ลงทางใต้ตีเมืองอื่น ๆ ต่อไป " (ประจักษ์ ช่วยไถ่ , 2521 : 165) ครูเสดพวกนี้ไม่มีผู้บัญชาการสูงสุดนอกจากว่าชอบใจสิ่งใดก็ทำได้พวกเขาจะฆ่าไม่เลือกหน้าไม่ว่าจะเป็นยิว อิสลาม ดั้วนเป็นอาหาร อัน โหชะสำหรับพวกครูเสด ซึ่งการสูญเสียของประชาชาติ อิสลามในครั้งนี้มหาศาลอย่างที่ไม่เคยมี ในประวัติศาสตร์มาก่อน

“ ครุเสถศสามารถยึดครองเมืองที่ดีได้ ในเซีย (Nicea), เอเดสสา (Edessa), อันติออก (Antioch) และ เฮรูซาลิมได้ใน ค.ศ. 1099 นำยิวและอิสลามเกือบ 7 แสนคน ” (นันทนา กบิต กาญจน์, 252 : 267)

สงครามครูเสดครั้งนี้¹⁴ ได้แบ่งออกเป็น 3 กองทัพด้วยกัน ซึ่งมีเจ้าชาย 3 คนมาร่วมทำสงครามด้วย

1. กอดเฟรย์ (Godfrey of Bouillon)
2. เร มอนด์ (Raymond of Toulous)
3. โบเฮมุนด์ (Bohemund of Tarentum)

ทหารทั้งสามกองได้เดินทางไปถึงกรุงคอนสแตนติโนเปิล จักรพรรดิ ยี่เส็กซุส มีความหวาดกลัวอย่างยิ่ง และได้ขอให้บรรดาเจ้าชายทั้งหลายให้สัตยาบันแก่พระองค์และให้สัญญาว่าจะมอบทรัพย์สินต่าง ๆ ของอาณาจักรไบแซนตินที่สามารถตีชิงกลับคืน จากบรรดามุสลิมให้กับพระองค์ บรรดาเจ้าชายทั้งหลายก็ได้ให้สัตยาบันและได้ให้สัญญา

“ นักรบครูเสดนับตั้งแต่เดินทางออกจากยุโรป ต้องใช้เวลา 3 ปี เป็นเรื่องยากที่จะเชื่อว่า นักรบครูเสดจะพบความสำเร็จ ถ้าหากว่าไม่ทุ่มเทอย่างจริงจังในเป้าหมายสูงสุดที่ตั้งไว้ คือ การปลดปล่อยเยรูซาเลมนครศักดิ์สิทธิ์ให้หลุดพ้นจากการยึดครองของมุสลิม ” (ธนู แก้วโอภาส, 2544 :105) ประเทศแรกที่สนับสนุนการทำสงครามครูเสดอย่างจริงจังคือฝรั่งเศส เพราะขณะนั้นฝรั่งเศสเป็นประเทศศักดินาที่แข็งแกร่ง

สงครามครูเสดครั้งที่ 1 ครั้งนี้แบ่งออกเป็นหลายสายด้วยกัน

สายแรกนำโดย “วอลแตร์” ซึ่งเดินทัพผ่านบัลแกเรีย แต่กลับถูกพวกคริสตเคียนชาวบัลแกเรีย ด้วยกันฆ่าตาย

สายที่ 2 นำโดย ปีเตอร์นักพรต มีกำลังพลที่ประกอบด้วยชายหญิงและเด็กหลายชาติหลายภาษา ซึ่งอาสาออกสงครามด้วยความเชื่อมั่นว่า จะถูกล้างบาปและจะได้เข้าสวรรค์ สายนี้มาทาง บัลแกเรีย แต่เมื่อยกทัพมาถึงเมืองมัลเลวิลล์ (Malleville) พวกนี้ได้แก้แค้นแทนพวกแรกที่ถูกฆ่า ด้วยการโจมตีเมือง และฆ่าชาวเมือง ประมาณ 7,000 คนด้วยความโหดร้ายทารุณ ประเทศฮังการี และบัลแกเรีย สมัยนั้นจึงกลายเป็นเหมือนทะเลทรายที่ไร้ผู้คนเพราะกองทัพครูเสดของปีเตอร์นักพรต

¹⁴ สงครามครูเสดครั้งที่หนึ่ง

สายที่ 3 ประกอบด้วยไพร่พลที่หยานเข้าสุดประมาณหมกมุ่นในสตรีโสเภณี สุราและปฏิบัติการ ทารุณกรรมต่าง ๆ ต่อชาวเมืองที่ คนยกทัพผ่าน มีพระชาวเยอรมันคนหนึ่งชื่อ Godeschal เป็นผู้นำทัพ ชาวฮังการีและเบลเกรด ได้จับเอาวูธต่อต้านพวกครูเสดเหล่านี้

สายที่ 4 มาจากอังกฤษ ฝรั่งเศส และลอร์ดเรนซ์ พวกนี้คือคนป่าอีกพวกหนึ่ง พวกนี้กระทำทารุณกรรมพวกยิว พวกยิวนับพันๆคน ถูกฆ่าที่เมือง โคโลญ และคามเมืองอื่นของฝั่งแม่น้ำไรน์ แต่เมื่อเดินทัพกลับมาถึง เม็มสเบอร์ กลับถูกทัพฮังการี ไล่ราบราบคาบ

หลังจากยึดเมืองอันค็ืออก และกระทำการทารุณกรรมอย่างป่าเถื่อนแล้ว พวกครูเสดได้เดินทัพไปยัง เมืองมัลลาตัน อันเป็นเมืองที่รุ่งเรืองเมืองหนึ่งของ ซีเรีย พวกครูเสดได้ฆ่าคนจำนวนมหาศาล โดยสับเป็นท่อน ๆ ส่วนคนที่แข็งแรงหรือสวยงาม ถูกจับไปขายเป็นทาส ส่วนเด็กหรือคนชรา ถูกฆ่าโดยไร้ความปราณี " บันทึกตอนหนึ่งจากจดหมายของพวกครูเสดมีว่าถ้าท่านปรารถนาจะรู้ว่าพวกเราได้ทำอะไรกับศัตรู¹⁵ ที่เมืองนั้นบ้าง จงรู้เถิดว่าพวกเราได้ขยี้เลือดของพวกศัตรู ซึ่งท่วมจันทันมาถึงหัวเข่าของม้าเราทีเดียว " (วันเฉลิม จันทรากุล , 2546 : 114) นักรบครูเสดนับตั้งแต่เดินทางออกจากยุโรป ต้องใช้เวลา 3 ปี เป็นเรื่องยากที่จะเชื่อว่านักรบครูเสดจะพบความสำเร็จ ถ้าหากว่าไม่ท้อมเหอย่างจริงจัง ในเป้าหมายสูงสุดที่ตั้งไว้ คือ การปลดปล่อยเยรูซาเล็ม นครศักดิ์สิทธิ์ให้หลุดพ้นจากการยึดครองของมุสลิม การที่พวกครูเสดได้ ประกาศ อย่างหยิ่งยโส ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ชัยชนะ ของครูเสด อย่างเหนือชั้นและถ้าหากว่าท่านคิดจะมารบกับครูเสดอีกพวกท่านก็จะถูกฆ่าเหมือนเช่นสงครามครูเสดครั้งที่หนึ่ง ค่อมากอดเฟรย์แห่งบูยของ ได้รับการแต่งตั้งจากกองทัพครูเสดให้ขึ้นเป็นกษัตริย์แห่งเยรูซาเล็ม แต่ครองได้ไม่นานก็เสียชีวิตน้องชายชื่อบอลด์วิน ได้รับตำแหน่งแทน พวกครูเสดได้ครองส่วนใหญ่ ของอาณาจักรของมุสลิม เซลยซีกที่ยังหลงเหลืออยู่ ก็ถูกขายเป็นทาส ในขณะที่เคาะลีฟะฮ์ที่แบกแดด เองก็ไม่สามารถที่จะต่อต้านพวกครูเสดได้นอกจากว่าพื้นที่บางส่วนปล่อยให้พวกครูเสดยึดครองไป พวกครูเสดได้นำลัทธิเจ้าครองนคร มาใช้บรรดามุสลิมมีฐานะเพียงทาสบางคนถูกจองจำตี เพราะพวกครูเสดเหล่านั้นคือคนป่าที่ไม่มีกฎระเบียบในสงครามเพียงแต่ลัทธิศาสนาซึ่งเมื่อมาพบการขรรคมของมุสลิมในตะวันออก ความเจริญรุ่งเรืองในเมื่อฝ่ายตรงข้าม เป็นคนป่า ไม่มีอารยธรรมการทำลายก็เป็นธรรมดา

“ อาณาจักรของมุสลิมตกอยู่ภายใต้การปกครองของพวกครูเสดแต่ไม่ได้ขยายตัวไปในอาณาจักรของมุสลิมวงศ์อื่นๆ ด้วยจนถึง พ.ศ. 1690 รวมเวลาประมาณ 50 กว่าปี “ (วันเฉลิม จันทรากุล , 2546 : 114) ในทัศนะ ของพวกยุโรป รู้ดีว่า ตะวันออก มีความเจริญรุ่งเรืองมีอารยธรรม

¹⁵ คือมุสลิม

สูงส่งในขณะที่ยุโรป ยังอยู่ในยุคมืด ในเมื่อพวกครูเสด ได้รับชัยชนะ ก็แน่นอนทางอีกฝ่ายหนึ่ง พยายามที่จะทำลายอารยธรรมตะวันออก

ความสำคัญของนครเยรูซาเล็ม

ความรู้สึคนึกคิดทางศาสนาที่แพร่หลายในยุโรป สมัยคริสต์ศตวรรษที่ 11 อีกเรื่องหนึ่ง เป็นเรื่องเกี่ยวกับเรื่องสงครามครูเสด และการเดินทางจาริกแสวงบุญ คือ เรื่องที่ชาวคริสเตียนเชื่อกันทั่วไปว่า วันอาถรรพ์ของโลกกำลังจะมาถึงอยู่แล้ว ความเชื่อเช่นนี้ในสมัยที่ผ่านมา ยิ่งไปกว่านั้นชาวคริสต์ยังมีความเห็นว่า นครเยรูซาเล็มคือสัญลักษณ์ ทางโลกของเมืองบนสวรรค์ของพระเยซูคริสต์ ดังนั้นจำนวนผู้จาริกแสวงบุญ ไปยังเยรูซาเล็มมีมากขึ้น จึงเห็นได้ชัดว่า การแทรกแซงใดๆ อย่างเช่น การเคลื่อนตัวของพวกซัลดจุก ที่ขยายอาณาจักรของตน ไปเรื่อยๆ ซึ่งเป็นการขัดขวางการเดินทางไป ยังนครศักดิ์สิทธิ์เยรูซาเล็ม ย่อมมีผลกระทบรุนแรงต่อชาวยุโรปและชาวคริสต์เพราะชาวคริสต์เอง ก็ให้ความสำคัญกับเยรูซาเล็มไม่น้อยกว่าอิสลาม ในศาสนาอิสลามก็ได้ให้ความสำคัญ กับเยรูซาเล็ม อย่างที่อัลกุรอานได้กล่าว

อัลลอฮ์ ได้กล่าวไว้ว่า :

سُبْحٰنَ الَّذِيْ اَسْرٰى بِعَبْدِهٖ لَيْلًا مِّنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ
اِلَى الْمَسْجِدِ الْاَقْصَا الَّذِي بَنٰى حَوْلَهُ و لِيُرِيَهُ
مِنْ آيٰتِنَا اِنَّهٗ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيْرُ ﴿١﴾

ความว่า : มหาบริสุทธิ์ ผู้ทรงนำ บ่าวของพระองค์ เดินในเวลากลางคืน จากมัสยิด อัลหะรอม ไปยัง มัสยิด อัลอักศอ ซึ่งบริเวณรอบมันเราได้ ให้ความเจริญเพื่อเราให้เขาเห็นทางอย่างจากสัญญาณต่างๆ ของเรา แท้จริง พระองค์ คือผู้ทรงได้ยิน ผู้ทรงเห็น (อัลอิสรอฮ์ : 1)

อัลกุรอาน ได้ให้ความสำคัญ ของเยรูซาเล็มเป็นอย่างมาก ส่วนชาวคริสเตียน ก็ถือว่าเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ ไม่แพ้มุสลิม เหมือนกัน เรื่องที่มีความเกี่ยวพันกับแนวคิดของตะวันตก เรื่องสงครามศักดิ์สิทธิ์ คือความเชื่อตามบาทหลวงที่ให้เทศน์ เกี่ยวกับปฏิบัติทางศาสนาและใช้โบสถ์เป็นศูนย์กลางด้านจิตใจในเมื่อที่ตะวันออก มีเยรูซาเล็มเป็นที่กำเนิดศาสนาคริสต์ การจาริกแสวงบุญไปยังวิหารศักดิ์สิทธิ์ ยุโรป เองในคริสต์ศตวรรษที่ 11 เต็มไปด้วยวิหารศักดิ์สิทธิ์ วิหารเหล่านั้น เป็นศูนย์กลางสำคัญของการจาริกแสวงบุญ วิหารศักดิ์สิทธิ์ มีอยู่สามแห่งที่ชาวตะวันตกให้ความสำคัญ

คือที่กรุงโรมทั้งนี้เพราะมีสุสานของนักบุญ พอล อยู่ที่กรุงโรม ที่ซานติเอโก เดอะคอมพอสเตลา ในสเปน และที่กรุงเยรูซาเล็มในวันออกกลางมีสุสาน นบี อีซา หรือพระเยซู

“กรุงเยรูซาเล็มมีความสำคัญเป็นพิเศษเพราะมีสุสานศักดิ์สิทธิ์ของพระเยซูคริสต์ การเดินทางจากกรีกแคว้นไปยังสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ทางศาสนาของชาวคริสต์เคยถือว่าเป็นการอุทิศตนเพื่อศาสนา เป็นการล้างบาป” (ธนุ แก้วโอภาส , 2544 : 100)

สาเหตุชัยชนะของครูเสด

ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ ครูเสด ได้รับชัยชนะและยึดครอง เยรูซาเล็ม และเขตพื้นที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งตั้งคมมุสลิมขัดแย้ง และทะเลาะแย่งชิงอำนาจกันเองก่อนหน้านั้นศตวรรษอิสลามไม่สามารถที่จะมารุกรานได้ ด้วยเหตุดังกล่าวทำให้ดินแดนมุสลิมถูกยึดโดยครูเสด

นักประวัติศาสตร์สรุปสาเหตุของชาวมุสลิมที่แพ้พวกครูเสดในสงครามครูเสดครั้งแรก¹⁶ พอลจะสรุปได้ดังนี้

1. ในขณะที่พวก ครูเสดโฉบล้อมและยึดครองเยรูซาเล็มส่วนทางด้านอิสลาม มุฮัมมัดอาลี นูมาลิกซาร์แห่งซัลจุก ได้เปิดศึกโจมตีน้องของเขา เองคือ นูรกียารุก
2. กษัตริย์แห่งแฟรงค์ ได้ยึดเมืองอาการ์ (Acre) ส่วนทางด้านกษัตริย์แห่งซีเรีย ยุ่งกับสงครามฆ่าฟันกันเอง
3. ประเทศอิสลามถูกแบ่งแยกออกจากกัน แต่ละประเทศมีเกมการเมืองต่อกันและกัน บางประเทศได้ขอความช่วยเหลือจากพวกครูเสดเพื่อโจมตีชาวมุสลิม ด้วยกันเอง

สงครามครูเสดครั้งที่ 2

ถ้อยที่ได้ทราบสาเหตุหนึ่งในชัยชนะของครูเสดคือการแตกแยกระหว่าง มุสลิมด้วยกัน โดยเฉพาะในหมู่บรรดา สุลต่าน ทำให้ครูเสดสามารถ เข้ายึดครอง ดินแดนมุสลิมไปครอง ได้ในช่วงที่พวกครูเสดปกครองอาณาจักรมุสลิมอยู่นั้นพวกที่ถกกันจากสงครามครูเสดได้หนีไปกรุงแบกแดดเป็นจำนวนมาก และได้เล่าเรื่องราวทารุณกรรมต่าง ๆ ให้ชาวเมืองฟัง

เวลานั้นผู้ปกครองของแบกแดดชื่อ มุสตะซิม บิดลาล ” ไม่ได้ยกทัพไปปราบปรามพวกครูเสดแต่อย่างใด รวมทั้งใน พ.ศ. 1651 ชาวมุสลิมในเมืองคริปโปลี ได้ส่งผู้แทนมาขอความช่วยเหลือ

¹⁶ ขัดแย้งในกลุ่ม มุสลิมเอง

มุสตะซิริ แต่กลับไม่ได้รับการช่วยเหลือแต่อย่างใด และอีก 3 ปีต่อมาพวกครูเสด ได้ยึดเรือสินค้าที่แล่นจากอียิปต์ ไปยังเมืองอเลปโป (Aleppo) ชาวเมืองอเลปโป ได้ส่งผู้แทนมาร้องขอความช่วยเหลือ ทางกรุง บัซซาด จึงได้ส่งทหารจำนวนหนึ่ง แต่ถูกพวกครูเสดตีแตกยับเยิน เมื่อเป็นอย่างนี้ ผู้ปกครองชาวมุสลิมแห่งกรุงบัซซาดในสมัยนั้น ได้ปล่อยให้พวกครูเสดปกครองเยรูซาเล็ม และเอเชีย น้อย บางส่วนเป็นเวลาหลายสิบปี

จนกระทั่ง ได้มีวีรบุรุษมุสลิมคนหนึ่งเกิดขึ้นชื่อ อิมาดุดดีน ซินกี (Imaduddin Zangi) ผู้เป็นบุตรของแม่ทัพคนหนึ่ง ชื่อ อักสังการ หรือฉายาว่า กอลิม อัลเคาะลีฟ เมื่ออักสังการ ตาย ซินกี มีความสามารถทางการทหารและการปกครองอย่างยอดเยี่ยม และสามารถรวบรวมพลเป็นหนึ่งเดียวกันผสมผสานกับเกมการเมืองที่แหลมคม ฝึกทหารและตีเมืองต่างๆ คืนจากการยึดครองของครูเสด ได้สำเร็จ ซินกีเข้ายึดเมืองอเลปโป คืนได้จากพวกครูเสด ชัยชนะที่สำคัญและเด็ดขาดที่สุดของซินกี คือ การยึดเมือง เฮเดสสา เมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 1687 ท่านซินกี ได้กล่าว ต่อตัวเองเสมอมาว่า ศัตรูที่แท้จริงคือ ครูเสด แต่ท่านก็เก็บความหวังได้ไม่นาน ท่านก็ถูกลอบ สังหาร ในขณะที่ กำลังหลับอยู่ เมื่อวันที่ 14 กันยายน พ.ศ.1689

ด้วยการหักหลังจากพวกเดียวกันเอง พวกมุสลิมในสมัยนั้นก็ได้รับสูญเสียยอดคนรักคนหนึ่ง เขาไม่ได้เก่งในด้านพิชัยสงครามอย่างเดียวเท่านั้น แต่ยังมีที่ยอมรับในหมู่มิตรและศัตรูด้วยกันว่าเป็นคนมีน้ำใจกว้างขวางกล้าหาญ เขื่อเพื่อ ปรานี ผู้ที่อ่อนแอกว่า สนใจในการศึกษาและเผยแพร่ความรู้

ซินกี มีบุตร 4 คนส่วนเป็นคนที่มีความสามารถทั้งสิ้น ในระหว่างเหตุการณ์ยุ่งยากนี้พวกครูเสดภายใต้การนำของ โยสเซลิน (Joscelin) กลับมายึดเมือง เฮเดสสา ได้ แต่บุตรคนที่ 2 ของซินกี ชื่อ "นูรุดดีน มะห์มูด" ตีเมือง เฮเดสสา คืนได้อีกครั้งหนึ่ง การสูญเสียเมือง เฮเดสสา ครั้งนี้ได้ก่อให้เกิดการโฆษณาชวนเชื่อในยุโรป นักบุญ เซนต์เบอร์นาร์ดีซึ่งมีความฉลาดในการพูดจา โน้มน้าวผู้คนจนได้ฉายาว่า "ปีเตอร์นักพรต คนที่สอง" ได้เที่ยวเทศนาปลุกใจนักรบให้ทำการป้องกันสถานกำเนิดแห่งศาสนาของตน เหตุนี้ทำให้พวกคริสเตียน ตกใจกลัวยิ่งนักว่า พวกมุสลิมจะยกทัพมาตียุโรป และคนจะไม่ได้เป็นเจ้าของศาสนสถานในเยรูซาเล็มอีก การปลุกใจครั้งนี้ไม่เพียงแต่ทำให้ขุนนางอัศวินและสามัญชนซึ่งเป็นพวกที่มีส่วนในสงครามครูเสดครั้งแรกเท่านั้นที่ไปร่วมรบพระเจ้าแผ่นดินในยุโรปหลายพระองค์ ก็พลอยนิยมยินดีไปร่วมรบด้วย

พระเจ้าหลุยส์ที่ 7 แห่งฝรั่งเศส ได้ถือเอาสงครามครูเสดเป็นเครื่องบายเบี่ยงการกระทำอันโหดร้ายต่อชาวเมือง บางพวกที่เป็นกาเถวต่อพระองค์ กษัตริย์คอนราดที่ 3 แห่งเยอรมันได้ร่วมทัพ

¹⁷ ปกครองตั้งแต่ ค.ศ. 1637 ถึง ค.ศ. 1661

ด้วยเหตุการณ์นี้เกิดขึ้นใน ค.ศ. 1690 พระเจ้าหลุยส์ที่ 7 นั้นมีมติร่วมไปในกองทัพด้วย ชื่อ "อิลเนออร์" ทำให้ผู้หญิงฝรั่งเศส อีกจำนวนมากอาสาเข้าร่วมกองทัพครูเสด ซึ่งคราวนี้มีพลเมืองประมาณ 900,000 คน (วันเฉลิม จันทราภุค, 2546 : 119) กองทัพของกษัตริย์ทั้งสองได้รับการต่อต้านและเสียหายอย่างหนัก ส่วนกองทัพของพระเจ้าหลุยส์ที่ 7 ที่ยกมาทางทะเล ถูกโจมตียับเยิน โดยเฉพาะที่เมืองคัคมุส (Cadmus) อย่างไรก็ตามเนื่องจากพวกครูเสด มีกำลังพลมาก จึงเหลือรอดมาถึงเมืองอันติออก ซึ่งเวลานั้น พวกครูเสดได้ยกกองทัพเข้าล้อม เมือง คามัสคัส แต่ไม่สำเร็จ เพราะนุรุดดีและชัยฟูคติน ผู้เป็นพี่ชายของนุรุดดี ได้ออกทัพมาช่วย ทำให้ทั้งกษัตริย์คอนราด แห่งเยอรมันและพระเจ้าหลุยส์ที่ 7 แห่งฝรั่งเศสได้เลิกทัพกลับยุโรป ด้วยความผิดหวังและสูญเสียอย่างหนัก เป็นที่ทราบกันมานานแล้วว่าเมือง เอเดสสาไม่มั่นคงนัก การสูญเสียเมืองนี้ให้กับมุสลิมสร้างความตื่นตระหนกให้กับชาวคริสเตียนทั้งในตะวันตกและตะวันออก เมื่อการขอความช่วยเหลืออย่างเร่งด่วนมาถึงยุโรปในปี ค.ศ. 1145 สันตะปาปา ยูเจเนียส ที่ 3 จึงทรงประกาศโองการสงครามครูเสดอย่างเป็นทางการ มีคำบรรยายประกอบว่า เป็นสงครามเพื่อพิทักษ์ ครอबरัวและทรัพย์สินของครูเสด หลังจากการฟัง "เทศน์" ของเซนต์ เบอ์นาร์ดี พระเจ้าหลุยส์ที่ 7 แห่งฝรั่งเศสทรงสนับสนุนสงครามครูเสดครั้งนี้อย่างเข้มแข็ง สงครามครูเสดครั้งที่ 2 เช่นเดียวกับสงครามครูเสดครั้งแรก คือ มีนักจาริกแสวงบุญซึ่งไม่ใช่พวกนักบวชเดินทางไปด้วย

"จักรพรรดิคอนราดที่ 3 แห่งเยอรมันตั้งเลพระทัยที่จะนำทัพออกจากเยอรมัน แต่จากการ "เทศน์" ของเซนต์ เบอ์นาร์ดี จึงตัดสินใจเข้าร่วมเสด็จไปกับกองทัพ " (ธนู แก้วโยภาส , 2544 : 109) ดังนั้นสงครามครูเสดครั้งที่ 2 จึงแตกต่างไปจากสงครามครูเสดครั้งแรก กล่าวคือ สงครามครูเสดครั้งนี้มีกษัตริย์องค์สำคัญของยุโรป เป็นผู้นำกองทัพ ในขณะที่สถานการณ์ในตะวันออก¹⁸ มีความแตกต่างไปจากสงครามครูเสดครั้งแรก

เดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1147 กษัตริย์คอนราดที่ 3 แห่งเยอรมัน นำกองทัพออกจากเยอรมัน มีขุนนางจำนวนมาก มีกษัตริย์แห่งโปแลนด์และโบฮีเมีย มีเฟรเดอริกแห่งสวาเบียตามเสด็จ เมื่อนำกองทัพออกจากซังการี เข้าไปยังเขตแดนของจักรวรรดิไบแซนไทน์ กองทัพที่ไม่มีระเบียบวินัยดีพอของคอนราดก่อความวุ่นวายให้กับประชาชนชาวไบแซนไทน์ อย่างไรก็ตามก็ตีคอนราด(จักรพรรดิแห่งเยอรมัน) กับมานูเอล(จักรพรรดิ แห่งไบแซนไทน์) คงมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทั้งสองจักรพรรดิตระหนักถึงการมาเยือนของกองทัพอิสลามในขณะที่ขึ้นก็ ยึดเอารัฐของนักบวชครูเสด เอเดสสา ไป

คอนราดปฏิเสธคำแนะนำของ มานูเอล ในเรื่องให้เดินทัพไปตามชายฝั่งทะเลรอบ ๆ เยเซีย ไมเนอร์ คอนราด นำทัพใหญ่ของพระองค์ เข้าไปยัง อนาโตเลียโดยตรง ที่เดอโรลาอุม ตรงจุดอยู่

¹⁸ คำว่า ตะวันออก ในขณะนั้น ปัจจุบันเรียกว่า ตะวันออกกลาง

ห่างจากบริเวณชัยชนะของสงครามครูเสดครั้งแรกไม่กี่กิโลเมตร ทหารของคอนราด อดคยาคหิวโหย เพราะขาดอาหาร กองทัพของพวกเขาจึงถูก เดิร์ก ไดบุ๊กทำลายเสบียงอาหารจนหมดสิ้น คอนราดกับผู้รอดชีวิตจำนวนไม่มากนักต้องถอยร่นเข้าไปในเมืองไนคาอ์(Naicac)

ประมาณหนึ่งเดือนภายหลังคอนราดนำทัพออกจากเยอรมัน พระเจ้าหลุยส์ที่ 7 พร้อมกับพระชายาเอลิเนอร์นำทัพออกจากฝรั่งเศสผ่านทางบกข้ามทวีปยุโรป ฝรั่งเศส เดินทางมาถึงกรุงคอนสแตนติโนเปิล ผู้ติดตามพระเจ้าหลุยส์จำนวนหนึ่ง เป็นพวกหัวรุนแรง เมื่อรู้ว่ามานูเอลแห่งไบแซนไทน์ ทำสัญญาสันติภาพกับ ซัลจูกเคิร์ก แห่งไอโคนีย และ ไม่เข้าใจสาเหตุที่มานูเอลต้องปฏิวัติเช่นนั้น จึงประกาศว่าจักรพรรดิ มานูเอล แห่งไบแซนไทน์เป็นผู้ทรยศ แล้วเรียกร้องให้พระเจ้าหลุยส์ร่วมกับโรเจอร์แห่งซิซิลีโจมตีจักรวรรดิไบแซนไทน์

กองทัพฝรั่งเศสเดินทางมาถึงเมืองไนคาอ์ที่เมืองนี้ พระเจ้าหลุยส์จึงทรงทราบเรื่องความพ่ายแพ้ของคอนราด เมื่อเดินทางที่คอนราดเคยนำทัพไปมียันตราย พระเจ้าหลุยส์ก็พาคอนราดจึงเดินทางไปตามเส้นทางเลียบชายฝั่งทะเล กองทัพฝรั่งเศส-เยอรมันเดินทางมาถึง อีฟีซุส แต่คอนราด ถ่มปาวจึงต้องเดินทางกลับมายังกรุงคอนสแตนติโนเปิลมาอยู่ในความดูแลของ มานูเอล หลังจากหายป่วยแล้ว คอนราดออกเดินทางโดยทางเรือ ไปถึงเมืองอาการ์ในเดือนเมษายน ค.ศ. 1148 หลังจากนั้น จึงเดินทางไปยังเยรูซาเลม

กองทัพฝรั่งเศส ออกเดินทางจาก อีฟีซุส ไปยังแอนติออก ท่ามกลางความหนาวเย็นของอากาศและท่ามกลางการขาดแคลนอาหาร ไบแซนไทน์เป็นฝ่ายถูกตำหนิในเรื่องปัญหาการขาดแคลนอาหาร แต่ในที่สุดในเดือนมีนาคม ค.ศ. 1148 กองทัพฝรั่งเศส เดินทางมาถึงแอนติออก ที่เมืองนี้กองทัพนำกรบครูเสดของฝรั่งเศส ได้รับการต้อนรับจากเรย์มอนด์ ผู้เป็นลุงของราชินีเอลิเนอร์ เรย์มอนด์เสนอให้โจมตีอเลปโป เมืองศูนย์กลางอำนาจของนุรุดดีนแต่พระเจ้าหลุยส์มุ่งหน้าไปยังเยรูซาเลม ผู้นำกองทัพฝรั่งเศสกับผู้นำกองทัพเยอรมันจึงเปิดประชุมหารือกับพระราชินีเมลิซีนกับบอลดีวินที่ 3 ผู้เป็นโอรสของเมลิซีน เพื่อพิจารณาถึงวิธีการที่ดีที่สุดที่จะดำเนินการต่อไป

“ นักรบครูเสดมีกำลังลดลงไปมาก เหลือกำลังทหารทั้งหมดประมาณ 50,000 คน ภายหลังการอภิปรายกัน อย่างกว้างขวางที่ประชุมมีมติให้โจมตี คามัสกัสก่อน ” (ธนู แก้ว โอภาส , 2544 : 111) คามัสกัสเป็นยุทธศาสตร์สำคัญของท่านนุรุดดีน ถ้าหากว่าครูเสดสามารถยึดคามัสกัสได้ ก็เสมือนตีขั้นแตกหักของพวกเขาอิสลาม แต่การมาของนุรุดดีนในครั้งนี้ พวกเขาครูเสดต้องทำการบ้านอย่างหนักโดยให้ขวัญกำลังใจทุกอย่างที่ทำให้ศัตรูมีรางวัลตอบแทนคุ้มค่า นุรุดดีน เริ่มยกกำลังไปยังคามัสกัส เมื่อกองทัพของนุรุดดีนเข้ามาใกล้หัวเมือง เริ่มปรากฏให้เห็นแน่ชัดว่ากองทัพของนักรบครูเสดตกอยู่ท่ามกลางอันตราย ความล้มเหลวครั้งใหญ่ของนักรบครูเสดเกิดความขัดแย้งในเรื่องผลประโยชน์ของบรรดาผู้นำกองทัพที่เข้าร่วมรบเมื่อต้องพบกับอันตรายจากกองทัพของนุรุดดีน

“ พวกครูเสดได้ทุ่มเทความพยายามแถบชายฝั่งเกือบทั้งหมดนอกจากว่าสองเมือง ” ซึ่งเป็นฐานสำคัญของฟาติมีย์ ” (Muhammad Suhel , 2001 : 458) เป้าหมายของพวกครูเสดในครั้งนี้อย่างมาก เพราะในสงครามครูเสดครั้งที่หนึ่งครูเสด สามารถยึดเมืองของอิสลามได้หลายเมือง แต่ความพยามครั้งนี้ ต้องจบด้วยความพ่ายแพ้ สงครามครูเสดครั้งที่ 2 มุสลิมได้รวมตัวและทุ่มเทพรรค์เพื่อต่อต้านครูเสด เมื่อสงครามจบลงด้วยความพ่ายแพ้จึงสร้างความขมขื่นอย่างลึกซึ้งให้กับนักรบครูเสดตรงกันข้ามมุสลิมมีกำลังใจเพิ่มขึ้นมาเป็นทวีคูณ เพราะเมื่อเผชิญหน้ากับกองทัพขนาดใหญ่จากตะวันตกแต่สามารถเอาชนะ ได้โดยเด็ดขาดหลายๆ เมือง

ท่านนุรุดดีน สามารถยึดกลับคืนมา โดยเฉพาะ อัศศอยตานและ คามัสส์ส ซัยชนะเป็นของนุรุดดีน และสร้างความอ่อนแอให้แก่ กษัตริย์ เยรูซาเล็มเป็นอย่างมากโดยเฉพาะการมาของซารีกูส์กับศอลาสุดดีน

สงครามฮิตตี้นและการพิชิตนครเยรูซาเล็ม

สงครามฮิตตี้นเกิดขึ้น ในเดือน รอฎีอุยานี ฮ.ศ 583 / กรกฎาคม ค.ศ.1187 หลังจากท่านนุรุดดีน เสียชีวิต ทำให้โอกาสของศอลาสุดดีน ที่จะรวบรวมประชาชาติอิสลามให้เป็นหนึ่งอันเดียวกัน และท่านศอลาสุดดีน สามารถขยาย อาณาจักรตนเองทางตอนเหนือของอิรัก กูร์ดิสถาน²⁰ ซีเรีย และอียิปต์ ท่านศอลาสุดดีนได้เตรียมการเพื่อทำสงครามกับครูเสด และยึดเยรูซาเล็มคืนจากพวกครูเสด ท่านศอลาสุดดีนรอโอกาส มานานและสะสมบทเรียนมากมายที่ลืมไม่ได้ ที่พวกครูเสดได้ทำทารุณกรรมต่อมุสลิมบริเวณเยรูซาเล็ม และมัตยิดอัคซอ

ในปีฮ.ศ. 582 อัลฮัรนาตเจ้าเมือง อัล-การ์ก ได้ทำร้ายคาราวานสินค้าของมุสลิมซึ่งเป็นการวางของศอลาสุดดีน การทำร้ายของอัล-ฮัรนาต ต่อกลุ่มคาราวาน มุสลิมและ ได้ถูกท่านนบีมุฮัมมัด และได้กล่าวต่อชาวกองคาราวานว่า ถ้าหากพวกแกขี้ดื้อในมุฮัมมัด แล้ว ให้เรียกมุฮัมมัด มาช่วยและมาปกป้องพวกเขา ข่าวนี้ได้แพร่ไปถึงศอลาสุดดีน ท่านก็โกรธเป็นอย่างมาก

“ ศอลาสุดดีน ได้สาบานว่า ฉันขอสัญญาว่าฉันจะฆ่า อัล-ฮัรนาต²¹ ด้วยมือของตนเอง ” (Abdullah Nasih Utwan , 1991 : 69) ไม่มีสิ่งใดที่จะชนะพวกครูเสดได้นอกจากความเป็นหนึ่งเดียวของมุสลิม และความพร้อมใจการต่อต้านพวกครูเสด ที่ได้เริ่มมีมาตั้งแต่ สมัย อีมาดุดดีน ชินกี

¹⁹ คือเมือง อัศศอยตาน กับ ชูร

²⁰ ชาวเคิร์ด ปัจจุบัน

²¹ คือวินัลด์ แห่งชาติลอน

และ ลูกของเขา(นูรุดดีน) พวกครูเสด เคยมาปิดล้อมดามัสกัส²² ไม่นาน ก็ต้องพาทัพกลับไปชัย
ชนะเริ่มจะมีให้เห็นโดยเฉพาะการมาของท่าน คอลาฮุดดีน ที่สามารถเอาชนะพวกครูเสดอย่างเหนียว
แน่น ในสมรภูมิ ฮิตติ่น สงครามในสมรภูมิตติ่นเป็นสงครามหนึ่งที่มีชื่อเสียง ระหว่างฝ่ายมุสลิมกับ
พวกครูเสดในสงครามที่ผ่านมามีฝ่ายมุสลิมไม่เคยชนะกองทัพครูเสด ขนาดใหญ่ได้เลย สงครามครั้งนี้
ทางฝ่ายครูเสด มีแกนนำระดับ กษัตริย์ หลายพระองค์ เข้าร่วมสมรภูมิตติ่นด้วย

ท่านคอลาฮุดดีนเดินทางพร้อมทหารหาญจากอียิปต์ไปยังซีเรียเกือบจนถึงซานเมียง จึงได้มี
การประชุมกับเหล่าบรรดาทหาร เพื่อทำสงครามกับพวกครูเสด คอลาฮุดดีนได้ประชุมร่วมกับนาย
ทหารทั้งหมด 12,000 คน พร้อมได้ขอข้อเสนอความคิดเห็นจากเหล่าบรรดานายทหาร²³ คอลาฮุด
ดีน พร้อมทหารไปถึงที่ฮิตติ่น²⁴ และได้สั่งทหารให้ตรวจพื้นที่ ทางฝ่ายครูเสดเมื่อได้ทราบข่าวการ
มาของฝ่ายอิสลาม ได้มีการประชุมและได้ให้ความคิดเห็นเพื่อทำสงครามกับมุสลิม ในที่สุดความ
ตั้งใจของคอลาฮุดดีน คือโจมตีตอวาริยะห์

“ ยุทธศาสตร์ของฝ่ายมุสลิมในครั้งนี้ คือต้องทำการปิดบ่อน้ำดื่มให้ได้เป็นสำคัญในขณะ
บรรดาอากาศไม่เอื้ออำนวย ร้อนจัด ทำให้พวกครูเสด กระหายน้ำ ” (Abdul al -Aziz Abdullah al -
Humaidi , 1998 : 341) หลังจากมุสลิมถูกรังแก ท่านคอลาฮุดดีน ก็ได้จัดเตรียมทหารเพื่อทำ
สงครามพวกครูเสด ที่มาเป็นใหญ่ในแผ่นดินอิสราเอล²⁵ และเป็นแผ่นดินเหล่าบรรดาศาสดา ท่านขอ
ลาฮุดดีนได้ประกาศสงคราม ญิฮาด²⁶ ทั่วประเทศ พร้อมส่งทหารคุ้มกันบรรดาผู้แสวงบุญจนกระทั่ง
เหล่าบรรดานักแสวงบุญได้กล่าวชื่นชมคอลาฮุดดีน ในชัยชนะของท่านคอลาฮุดดีน คือ การรวมตัว
กันอย่างเคร่งครัดในระเบียบวินัยของทหารอย่างเป็นระบบและมีการประชุมวางแผนอย่างเคร่งครัด
ถึงเวลาที่ทั้งสองฝ่ายจะต้องประจัญหน้ากันในวันศุกร์ที่ 17/4/ค.ศ.583 หลังจากละหมาด มุสลิม
ได้กล่าวดักบิร สรรเสริญ อัลลอฮ์ พร้อมกับคูอาอูท่านคอลาฮุดดีน ออกเดินทางจากซีเรียจนกระทั่ง
ไปถึงบ่อน้ำและได้ทำเป็นศูนย์บัญชาการและประชุมกับบรรดานายทหารและท่านเดินทางต่อไปยัง
อีกการ์แล้วกลับมายัง ตอวาริยะห์ และท่านได้ปลุกขวัญและให้กำลังใจทหารหาญเพื่อทำสงคราม
ในหนทางของอัลลอฮ์

“ คอลาฮุดดีนรับประทานอาหารไม่ลงเมื่อคนมาถามท่านว่าทำไมท่านไม่รับประทานท่าน
คอลาฮุดดีนได้ตอบว่าฉันจะรับประทานอาหารและจะหลับตาลงได้อย่างไร ในเมื่อเยรูซาเล็มยังอยู่ใน

²² คือดามัสกัส ปัจจุบัน

²³ การประชุมครั้งนี้ เกิดขึ้นในปี ค.ศ.583

²⁴ คือหมู่บ้านใกล้ ตอวาริยะห์เป็นสถานที่ปะทะกันระหว่างทั้งสองฝ่ายคือ ฝ่าย คอลาฮุดดีน กับพวกครูเสด

²⁵ อิสราเอล คือ ดินที่ท่านนบีมีอำนาจเดินทางจากมัสยิดฮารอมมายังมัสยิดอักซอเยรูซาเล็ม

²⁶ ญิฮาด คือ สงครามเพื่อศาสนา

กำมือของพวกเขา” (Abdullah Nasih Ulwan , 1991 : 72) ในหัวใจของท่านศอลาฮุดดีน มีแต่เขรูลาเล็มหากไม่สามารถ ปลดปล่อยได้ ท่านยังไม่สามารถจะกินอาหารได้ ส่วนทางฝ่ายครูเศดกีทราบชาวและแผนการต่าง ๆ ที่ศอลาฮุดดีน วางแผนไว้ต่อพวกเขาครูเศดกี โดยเฉพาะ สงคราม (ญีหาด) ของท่านศอลาฮุดดีน พร้อมกันนั้นศอลาฮุดดีน ได้ส่งสาส์นไปยัง โมซูล และเมโซโปเตเมีย ซิเรีย อียิปต์ เพื่อให้ทำสงครามกับพวกเขาครูเศด พวกเขาครูเศดได้จัดประชุมระดับแกนนำเพื่อทำสงครามกับพวกมุสลิม และให้กำลังใจในการทำสงครามกับมุสลิม พวกเขาครูเศดมุ่งหน้าไปยัง (ตอบารียะห์) และที่นั่นคือสมรภูมิตั้งสองฝ่ายได้ปะทะกันอย่างดุเดือด ศอลาฮุดดีน ได้จับกุมพวกเขาครูเศดท่ามกลางสภาพอากาศร้อนจัดในที่สุดชัยชนะเป็นของศอลาฮุดดีน พวกเขาครูเศดพ่ายแพ้ยับเยินมีทั้งถูกฆ่าตาย และถูกจับเป็นเชลยศึกพวกเขาครูเศดที่ถูกฆ่าในสงครามครั้งนี้มีประมาณ 1,000 คน พวกเขาครูเศดถอยร่นไปเรื่อยๆจนกระทั่งสุดท้ายเหลือแต่กษัตริย์ เขรูลาเล็ม และบริวารของเขา 150 คน กษัตริย์แห่งเขรูลาเล็มถูกจับเป็นเชลยศึก ท่านศอลาฮุดดีน ได้ประชุมกับบรรดาผู้ติดตามและที่ปรึกษาของเขา ทั้งหมดใน ค่าย ชูยูค (กัมกราบ) เป็นการซูโกร์ แสดงความขอบคุณต่อพระเจ้าที่พระองค์ทรงประทานชัยชนะแก่พวกเขา ท่านศอลาฮุดดีน ได้สั่งให้กษัตริย์ (ชัยดูซัจนาน) เจ้าเมืองแห่ง (การ์ก) อีรนาตมานั่งร่วมกันทั้งสองคนใน แคมป์ “ กษัตริย์ทั้งสองพระองค์ ระบายน้ำอย่างงนัก ศอลาฮุดดีน ได้กล่าวว่าฉันจะไม่ให้ดื่ม จนกว่าฉันจะมั่นใจในตัวเองและ ได้กล่าวว่า ท่านไซ่โหมที่รังแกนักแสวงบุญมุสลิมและถูกท่านนบี หลังจากนั้นท่านศอลาฮุดดีน ได้ตัดคอ เจ้าเมืองแห่งการ์ก อย่างที่ท่านได้ตั้งใจ (สาบาน) ไว้ ว่าท่านจะตัดคอ ด้วยมือของท่านเอง ” (Abdullah Nasih Ulwan , 1991 : 72) ตามประเพณีปฏิบัติแล้ว กษัตริย์ด้วยกันจะไม่ฆ่ากัน แต่ที่ท่านศอลาฮุดดีนทำนั้นเป็นเพราะกษัตริย์แห่งการ์กทำเกินขอบเขตไว้มนุษยธรรม

“ ในเช้าวันเสาร์ของเดือนที่ 5 ส.ศ. 583 มุสลิมได้ปิดล้อมพวกเขาครูเศดและทั้งสองได้ปะทะกันอย่างดุเดือด พวกเขาครูเศดเริ่มจะถอยร่น เรมอน ที่ 3 พยายามตีเส้นทางมุ่งหน้าไปยังทะเลสาบให้แตก เพื่อหาทางหนี ในที่สุด เรมอนที่ 3 ก็ได้โอกาสค้ำน้ำแต่มันตายเสียแล้วที่จะกลับสู่สมรภูมิและท่านได้เดินทางต่อไปยังภูออรอบลุส ” ²⁷ (Muhammad Hamid al - Nasr , 1998 : 237) ทหารมุสลิมเริ่มที่จะกวาดฆ่าทหารครูเศดที่ถูกล้อมพร้อมด้วย สภาวะอาเทศที่ร้อนจัดและกระหน่ำน้ำกันทุกคน ในขณะที่เรมอนเองก็หนีเอาตัวรอด แต่ก็ไม่สามารถที่จะตีทัพทหารมุสลิมให้แตกได้ ทั้งสองฝ่ายปะทะกันอย่างดุเดือด ชัยชนะในสงครามครั้งนี้เป็นของศอลาฮุดดีน พวกเขาครูเศดพ่ายแพ้ยับเยินทั้งถูกฆ่าและถูกจับเป็นเชลยศึกรวมเป็นจำนวน 20,000 คน กษัตริย์แห่งเขรูลาเล็มถูกจับเป็นเชลยศึกด้วยแต่ท่านศอลาฮุดดีนได้ให้อภัยกับทุกคน ส่วนพวกคาวียะห์ และอิสติบารียะห์ ที่เป็น อาสาสมัคร

²⁷ อยู่ใกล้กับเบรุต

ให้แก่พวกครูเสด ท่านศอลาฮุดดีน ก็ได้มาทั้งหมดเพราะพวกดาวิยะห์ และอิสติบรียะห์ ซึ่งเป็นแกนนำสำคัญแก่พวกครูเสดในตอนแรกพวกเขาเหล่านั้นขอมาอาศัย พอดอนหลังพวกเขาเหล่านั้นให้ความช่วยเหลือพวกครูเสดทุกรูปแบบ

สมรภูมิตดินเป็นสมรภูมิที่มีการสู้รบกันอย่างแท้จริงซึ่งได้สร้างความพินาศให้แก่พวกครูเสด พร้อมกับ ได้ละทิ้งเรือรวางอัน โชกเลือด สงครามในครั้งนี้ก่อให้เกิดผลสะท้อนอย่างกว้างขวาง เพราะว่าบรรดาเจ้าชาย ขุนนางและนายทหารจำนวนมาก ได้เสียชีวิตในสนามรบและถูกจับเป็นเชลยศึก จนกระทั่งบรรดาทหาร ไม่พบว่าจะมีผู้ใดบัญชาการรบ จากผลของสงครามครั้งนี้ ชื่อของศอลาฮุดดีน ได้สร้างความหวาดกลัวให้กับพวกครูเสด ซึ่งทำให้บรรดาทหารของพวกครูเสดไม่อยากจะทำการสู้รบกับศอลาฮุดดีนอีก ศอลาฮุดดีน ได้วางกำลังทางด้านทิศตะวันออก เพื่อให้พวกครูเสดเข้าสู่สนามรบ ทางด้านทหารมุสลิม ได้ก่อความรบกวนแก่ทหารครูเสด โดยการเผาฟางหญ้าที่แห้ง สร้างความยากลำบากแก่ทหารครูเสดเป็นอย่างมาก ซึ่งเป็นแผนการแรกของศอลาฮุดดีน วันต่อมาศอลาฮุดดีน ยัง ไม่มั่นใจเลย แบ่งทหารเป็นกลุ่ม เพราะศอลาฮุดดีน มั่นใจว่าเส้นทางนี้เป็นเส้นทางอันตราย ทหารมุ่งหน้า ไปยังคอบาเรียห์ ทหารได้พังกำแพง และได้เข้าเมือง เกิดปะทะกันและยึดป้อมปราการและยึดเงินทอง ม้าและสัตว์เลี้ยง แป้งสาลีและน้ำมันพืช เป็นของมุสลิม

อัลลอฮ์ได้กล่าวไว้ว่า :

زَيْنَ لِلنَّاسِ حُبُّ الشَّهَوَاتِ مِنَ النِّسَاءِ وَالْبَنِينَ وَالْقَنَاطِيرِ الْمُقَنْطَرَةِ مِنَ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ وَالْخَيْلِ الْمُسَوَّمَةِ وَالْأَنْعَامِ وَالْحَرْثِ ذَلِكَ مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الْمَقَابِلِ ﴿١٤﴾

ความว่า : ได้ถูกทำให้สวยงาม (ลุ่มหลง) แก่มนุษย์ซึ่งความรักในบรรดาสิ่งที่เป็นเสน่ห์อันได้แก่ผู้หญิงและลูกชาย ทองและเงินอันมากมาย และม้าดีและปศุสัตว์และไร่นานั้นเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกในชีวิตรบรื่นอยู่แห่งโลกนี้เท่านั้นและอัลลอฮ์นั้น ณ พระองค์ คือ ที่กลับอันสวยงาม (ฮาละอิมรอน : 14)

ส่วนเจ้าหญิง(คอบาเรียห์) ได้หนีไปยังป้อมพร้อมกับผู้คุ้มกัน แต่ไม่สามารถที่จะหนีได้ เพราะเส้นทางเป็นเส้นทางของการสงคราม นางได้ส่งจดหมายไปยังสามีของนาง²⁸ ขอความช่วยเหลือ ทางด้านเรมอนด์ไม่รอช้ารีบส่งทหารเพื่อ ไปช่วยเหลือ เหล่าบรรดาผู้นำครูเสดได้เสนอให้ไปล้อมเมืองเพื่อชิงตัว ส่วนทางด้านเรมอนด์ไม่เห็นด้วยกับการจู่โจมครั้งนี้ และเสนอให้ด้อมกำลัง

²⁸ ชาตีเยน ผู้นำครูเสดคนสำคัญคนหนึ่ง

ออกจากป้อมและไปตั้งตัวที่อ็อกกา และท่านได้กล่าวว่า ท่านรู้จักสอลาสุดดินใหม่ถ้าหากมีการปะทะกัน ความเป็นหนึ่งของเราจะแตกพังทลาย และยากต่อการเป็นหนึ่งใหม่อีกครั้งหนึ่ง ซาติฮุน ได้ตอบว่า ถ้าหากไม่เช่นนั้น ท่านอยู่ข้างศัตรู²⁹ และท่านอ่อนโยนกับพวกเขา เหล่าบรรดาผู้นำกล่าวตอบอีกว่าปล่อยให้เป็นหน้าที่ของพวกเขา ที่จะต้องไปช่วยเจ้าหญิงดอบาริยะห์และลูกของนาง พร้อมกับนั้น ลูกของ อัยซีปา³⁰ ขอร้องจากกษัตริย์เพื่อช่วยแม่ของเขา ซึ่งสร้างพลังจิตให้แก่พวกครูเสดเป็นอย่างมาก เรมอนด์รู้ว่ากำลังของตนไม่สามารถที่จะต้านกำลังของ สอลาสุดดินได้ ส่วนทางกษัตริย์ได้สืบข่าวของกำลังของสอลาสุดดิน อยู่ใกล้ดูบานีมาเป็นเวลา 8 วันแล้วโดยไม่มีการจู่โจมใด ๆ พวกครูเสด จะออกสู่สมรภูมิในช่วงเวลา ซุบฮิ³¹ พร้อมกับชุดสวมใส่เป็นสัญลักษณ์กษัตริย์ ท่านเรมอนด์ได้กล่าวอีกว่า เมืองดอบาริยะห์ เป็นเมืองของฉัน และภรรยาของฉันอยู่ที่นั่น ไม่มีใครที่จะไปทำอันตรายแก่ท่าน ฉันขอเสนอว่าให้อยู่ที่นั่นปลอดภัยกว่าเพราะที่นั่นไม่มีน้ำและทหารของเราไม่สามารถที่จะอยู่ได้โดยไม่มีน้ำบรรยากาศร้อนทหารเราอยู่ได้ไม่ถึงครึ่งวัน ในวันที่ 3 ของเดือนที่ 7 ในสภาพอากาศร้อนจัดทหารครูเสดเริ่มออกเดินทางมุ่งหน้าไปยังดอบาริยะห์³²

สอลาสุดดิน ได้ติดตามการมาของพวกครูเสดอย่างใกล้ชิดและรอบคอบ แต่ด้วยความเป็นห่วงของผู้นำครูเสด ต่อเจ้าหญิงและลูกของนาง ที่ถูกล้อมในป้อมปราการดอบาริยะห์ ทำให้กษัตริย์รีบมุ่งหน้าไปถึงแม่น้ำกาสะรอนจัดก็ตามส่วนสอลาสุดดินมั่นใจว่าพวกครูเสดจะต้องมาที่ดอบาริยะห์ มาด้วยความล่าพองตนเองอย่างแน่นอน เส้นทางดอบาริยะห์ห่างกัน 9 ไมล์ เหล่าบรรดาทหารรีบเร่งไปยังหมู่บ้าน ส่วนสอลาสุดดินอยู่ด้านหลังทหารครูเสด และเลือกเส้นทางลัดเพื่อชิงแหล่งน้ำ ส่วนทางด้าน เรมอนด์กังวลใจกับกลศึกเพราะกลัวว่าจะ ไม่ได้เจอแหล่งน้ำ ทหารครูเสดไม่สามารถเดินทางอย่างรวดเร็วได้ อันเนื่องจากทหารของสอลาสุดดินกีดกันไว้ เรมอนด์พยายามถ้าหน้าไปยังทางทิศเหนือ ของหมู่บ้านฮัตดิน เพราะที่นั่นมีน้ำเยอะ แต่เส้นทางของครูเสดถูกปิดกั้นหลังจากตะวันตกดินเรมอนด์และทหาร ได้ตั้งค่าย (Camps) ที่หมู่บ้านแห่งหนึ่งโดยไม่ได้ตั้งใจ ทหารครูเสดในคืนนั้นเสมือนถูกปิดล้อม และทหารไม่มีน้ำดื่มด้วย เป้าหมายสำคัญ ถูกสอลาสุดดินปิดล้อมสร้างความอ่อนแอให้แก่ครูเสดเป็นอย่างมาก จนกระทั่ง เรมอนด์ท้อแท้หมดกำลังใจว่าเราถูกล้อมจนตาย และ ในคืนนั้นทหารมุสลิมได้เข้ามาประชิดตัวกับทหารครูเสด หากหันหน้าไป ทหารมุสลิมจะจับทหารครูเสดอย่างง่ายดาย และสอลาสุดดินได้ออกคำสั่งให้เสริมกำลังโดยเพิ่มนักแม่นธนู และได้ออกคำสั่งอีกว่าให้เสตั้นไม้หญาแห่งบริเวณใกล้เคียง ซึ่งเต็มไปด้วยหญ้าแห้งทำให้ไวไฟ

²⁹ ศัตรูของพวกครูเสดคืออิสลาม

³⁰ ที่มาจากสามัคคนแรก

³¹ ซุบฮิ เวลาเช้าตรู่

³² ทะเลสาบดอบาริยะห์

เป้าหมายหลักของศอลาฮุดดีนที่เผาไฟเพื่อเป็นการตักเตือน ถึงวันแห่งหาชนะกับ ไฟนรกที่กำลังรอคอยอยู่ข้างหน้า ทหารครูเสดตื่นนอนด้วยกำลังที่ย่อนแอ อิดโรยหมดเรี่ยวแรง กลุ่มทหารม้าของเรย์มอนด์ แดกหนีไป ทหารที่รักษาหน้าที่สืบข่าวได้รายงานบอกข่าวทุกก้าวของพวกครูเสดให้แก่ศอลาฮุดดีน และให้ศอลาฮุดดีนทำการจู่โจมเพราะเห็นว่าศัตรูอยู่ในช่วงอลหม่านวุ่นวาย แต่ท่านศอลาฮุดดีนต้องการรอให้พระอาทิตย์ครีบก่อนเพื่อเพิ่มความร้อนและลมพร้อมกับควันไฟ

“ ทหารศอลาฮุดดีนรีบมุ่งหน้าสู่ค่ายทหารของศัตรูที่ถูกปิดล้อม ทหารมุสลิมได้วางแผนอย่างรอบคอบเริ่ม โจมตี ทำให้กลุ่มของครูเสดแตกกระจาย ครูเสดได้สั่งให้ทหารให้กลับไปคุ้มกันกลุ่มไม้กางเขน ทหารเหล่านี้ตอบว่า พวกเราไม่สามารถที่จะกลับไป พวกเรากำลังจะตายด้วยความกระหายน้ำและไม่สามารถที่จะทำการรบได้ ” (Ridwan al-Saiyid , 2002 : 98) การ โจมตีเกิดขึ้นอย่างหนักจากทหารมุสลิม ในขณะที่ทหารครูเสดถูกปิดล้อมและถูกโจมตี ทหารครูเสดได้รวมตัวล้อมรอบ ไม้กางเขน และกล่าวความอัศจรรย์ของ ไม้กางเขนที่มุสลิมถูกฆ่าตายหมื่นๆ คน แต่คราวนี้ ความอัศจรรย์ไม่เกิดขึ้นเคียดชาคทหารครูเสดเริ่มถอยและหนีแตกกระเจิดกระเจิง ทหารเรย์มอนด์แตกและทหารศอลาฮุดดีน เริ่มฆ่าทหารครูเสด เรย์มอนด์ตะโกนบอกว่าใครที่สามารถหนีได้ก็ให้หนีแต่พวกเราไม่มีโอกาสที่จะหนี ³³

อัลลอฮ์ได้กล่าวไว้ว่า :

وَإِذْ زَيْنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَلَهُمْ وَقَالَ لَا غَالِبَ لَكُمْ الْيَوْمَ مِنَ النَّاسِ وَإِنِّي جَارٌ لَكُمْ فَلَمَّا تَرَ آتِ الْفِتْنَتَانِ فَكَضَّ عَلَى عَقْبَيْهِ وَقَالَ إِنِّي بَرِيءٌ مِّنْكُمْ إِنِّي أَرَىٰ مَا لَا تَرَوْنَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ وَاللَّهُ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٦٦﴾

ความว่า : และจงรำลึกขณะที่ซัดฮูอน ได้ทำให้สวองาม แก่พลของเขาและมัน ได้กล่าวว่วันนี้ไม่มีผู้ใดในหมู่มนุษย์ชนะพวกท่านได้และแท้จริงนั้นฉันคือผู้ช่วยเหลือพวกท่าน ครั้นเมื่อทั้งสองฝ่ายต่างมองเห็นกันแล้ว มันก็กลับหันเหทั้งสองของมัน และกล่าวว่าแท้จริงฉันไม่เกี่ยวข้องกับพวกท่าน แท้จริงฉันกลัวอัลลอฮ์ และอัลลอฮ์นั้นเป็นผู้ทรงรุนแรงในการลงโทษ (อัล- อันฟาล : 48)

ศอลาฮุดดีน นำคาโหลในสถานการณ์ที่เต็มไปด้วยฝุ่นควัน กำลังใจของมุสลิม ลูกโซคิช่วงขึ้นมาหลังจากที่ตายมาเป็นเวลานาน เหล่าบรรดาทหารครูเสดถูกลงโทษด้วยไฟและกระหายน้ำ ชาวครูเสดได้ร้องไห้และทบทวนตัวเอง กษัตริย์หลายคนในสงครามฮิตตี้นในครั้งนี้ถูกจำเป็นเชลยศึก

³³ เรย์มอนด์กล่าว

เป็นวันแห่งความโชคร้ายอปยศของพวกครูเสด ส่วนทางด้านซอลาฮุดดีนถือว่าเป็นวันเราะหมัด³⁴
บารอกะฮ์ แก่ชาวมุสลิมิน

จากฮิตดีนสู่นครเยรูซาเล็ม

หลังจากซอลาฮุดดีนได้รับชัยชนะที่ฮิตดีนเกาะ กิจต่อไปคือการปลดปล่อย เยรูซาเล็ม เพราะ
ที่นั่น เป็นสถานที่แรกในการปฏิบัติ ศาสนกิจของมุสลิม และเป็นอันดับสองรองจากฮารอมมักกะฮ์³⁵
ซอลาฮุดดีนได้เข้า ใบบุลมักคิส ในวันศุกร์ 27 เดือน ระบุบ ฮ .ศ. 583 ท่านได้รวบรวมทหาร จาก
อียิปต์ ซีเรีย อีรัก หลังจากได้รับชัยชนะที่ฮิตดีนไปยังท่าเทียบเรืออ๊กกา ชาวอ๊กกาได้มอบตัวอย่าง
ปลอดภัย ท่านซอลาฮุดดีนได้เข้าเมือง ซีซะห์³⁶ ในเดือนยามาคิลตุลา³⁷ ในปี ฮ.ศ. 583/ค.ศ.1187
ส่วนพวกครูเสดได้ถอนทหารไปยังเมืองซุร³⁸ และได้ยึดเมืองบริเวณอ๊กกา และได้ล้อมอัสกอถาน 14
วัน จนลงด้วยพวกครูเสดมอบตัวในวันที่ 16 ยามดิษยานี³⁹ ปี ฮ.ศ.583/ค.ศ. 1187 และท่านซอลา
ฮุดดีนได้ปลดปล่อย เยรูซาเล็ม และแล้วพวกครูเสด ก็มอบคืนเยรูซาเล็มให้แก่ซอลาฮุดดีนหลังจากได้
มอบเมือง อัสรอมาละ , กัลคาร์อุม , ซีซะห์ , เบรเลแฮม , อัลนาครูน เมืองเหล่านี้ถูกล้อมเป็นเวลา 1
สัปดาห์ ซอลาฮุดดีนไม่ได้ทำร้าย หรือฆ่า พวกครูเสดแต่อย่างใด

“ ท่านซอลาฮุดดีนได้ให้อภัยต่อพวกครูเสดด้วยการจ่ายค่าทำขวัญด้วยเงิน 10 ดินาร์⁴⁰
สำหรับผู้ชาย 5 ดินาร์สำหรับผู้หญิง 2 ดินาร์สำหรับเด็กและท่านซอลาฮุดดีนให้โอกาสแก่เชลยศึก
เป็นเวลา 40 วัน ” (Muhammad al- Arus al – Mutawwi ,1982 : 86) พวกครูเสด ออกจากเยรู
ซาเล็ม ไปยังเมืองซุรในการควบคุมของทหารอิสลามและได้ทำสัญญาโดยจะไม่ทำสงครามอีก

พวกครูเสดเองรู้สภาพตัวเองดีว่าเวลานี้เป็นรองซอลาฮุดดีน ไม่มีทางอื่นนอกจากต้องทำ
สัญญา เพราะครูเสดเป็นฝ่ายแพ้ ท่านซอลาฮุดดีนเองไม่ได้ใช้ความรุนแรง ต่อพวกครูเสดนอกจากให้
อภัย 88 ปีที่ กุศส อยู่ภายใต้ การดูแลของพวกครูเสด สร้างความลำบากใจต่อมุสลิมเป็นอย่างมาก
Ibnu - Ashir ได้กล่าวว่า : หลังจากพวกครูเสด ปะทะกันอย่างดุเดือด และเห็นท่าทีว่าไม่สามารถที่จะ

³⁴ เราะหมัดคือความดีที่อัลลอฮ์ให้

³⁵ คือสถานที่อนุญาตไปเยี่ยมเยือนและได้ผลบุญ

³⁶ คือ ชนวนกาซาในปาเลสไตน์

³⁷ เดือนที่ 3 ของฮิจเราะฮ์ศักราช

³⁸ เมืองซุรอยู่ใกล้กับอ๊กกา

³⁹ เดือนที่ 6 ของฮิจเราะฮ์ศักราช

⁴⁰ ดินาร์ คือ เงินทำจากทองเป็นเงินที่แลกซื้อสินค้าในสมัยนั้น

ด้านกำลังของศอลาหุดดีนได้ พวกครูเสดได้ตกลงพร้อมกันว่าจะมอบเยรูซาเล็ม "อย่างปลอดภยันำเสนอให้ศอลาหุดดีนในคอนแรก ท่านศอลาหุดดีน ปฏิเสธและได้ตอบว่า เราจะทำเหมือนพวกท่านทำกับพวกเรา ในขณะที่พวกท่านยึดครองในปี อ.ศ.491 ค.ศ. 1099 ทางด้านครูเสด ได้ส่งตัวแทน คือ บิเลียน บิรชาน เพื่อเข้าพบศอลาหุดดีน ด้วยตนเองหลังจากศอลาหุดดีนปฏิเสธทุกอย่างครูเสดได้กล่าวว่า ในเมืองมีประชาชนอยู่มากแต่พวกเขาเหล่านั้น ไม่อยากทำสงครามและต้องการใช้ชีวิตอยู่ในเมื่อความตายเป็นเหตุจำเป็น เราขอสาบานว่าเราจะฆ่าลูกหลานของเราทั้งหมดและจะเผาทรัพย์สินของเราไม่ให้เหลือให้พวกท่าน แม้กระทั่งหนึ่งดีนาร์ และจับเชลยศึก หลังจากนั้นเราจะทำลายมัสยิดอัลฮอกและเราจะฆ่าเชลยศึกมุสลิมที่อยู่กับเรา 5,000 คน แล้วพวกเราออกมาปะทะกับพวกท่านเพื่อปกป้องชีวิตและทรัพย์สินและในตอนนั้นพวกเราจะตาย อย่างวีรชน

" ศอลาหุดดีนได้ปรึกษากันเหล่าบรรดาสหของท่าน และตกลงจะให้ความปลอดภยันำพวกครูเสด แต่ต้องทำข้อตกลงดังนี้ ผู้ชายต้องจ่าย 10 ดีนาร์ เด็กชาย และหญิง 2 ดีนาร์ ผู้หญิง 5 ดีนาร์ ภายในเวลา 40วัน ถ้าไม่จ่ายถือว่าเป็นทาส " (Husin Abunad Amin , 1983 : 175) ในที่สุดเยรูซาเล็มถูกมอบให้แก่ศอลาหุดดีน เชลยศึกถูกปฏิบัติอย่างเป็นกลางต่างกับการยึดครองของครูเสดในสงครามครั้งที่หนึ่งในตอนนั้นทางฝ่ายมุสลิมยอมแพ้ แต่ในที่สุดก็ไม่ปราณี แม้กระทั่งเด็กๆ ก็ถูกฆ่าตายเลือดท่วมเข่า แม้การยึดครองของศอลาหุดดีนจะไม่จบด้วยความเมตตาและให้อภัย

ปัจจัยชัยชนะของศอลาหุดดีน อัลอัยยูบีย์ ในสงครามครูเสด

สาเหตุหรือปัจจัยชัยชนะของศอลาหุดดีนต่อพวกครูเสดในสงครามฮิตตี้นอย่างเหนือชั้นซึ่งชัยชนะในครั้งนี้คือหนทางสู่การปลดปล่อย ไบตุลมักดิศ(เยรูซาเล็ม) จากพวกครูเสด ที่ปกครองมาเป็นเวลาเกือบ 100 ปี ชัยชนะของศอลาหุดดีนในครั้งนี้ทำให้ประวัติศาสตร์ของครูเสดต้องจดจำไว้นาน ชัยชนะของศอลาหุดดีนในครั้งนี้ อันเนื่องมาจากศอลาหุดดีน ยึดปฏิบัติตามแบบอย่างของท่านนบีมุฮัมมัด (ศ็อล) ในสงครามบัตร์ , ฟิซุลมักกะฮ , และหลายเหตุการณ์ของเหล่าบรรดา ศอหาบะฮ์ เช่นในสงครามกอดีซิยะห์

⁴¹ เยรูซาเล็ม

อย่างที่ยัลลอฮ์ได้กล่าวไว้ว่า :

وَلَيَنْصُرَنَّ اللَّهُ مَن يَنْصُرُهُ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٤٠﴾

ความว่า : และแน่นอน ยัลลอฮ์ จะทรงช่วยเหลือผู้ที่สนับสนุนศาสนาของพระองค์แท้จริง ยัลลอฮ์ เป็นผู้ทรงพลังผู้ทรงเดชานุภาพอย่างแท้จริง (อัลฮัจญ์ : 40)

1. เป็นเพราะศอลาหุดดีนและทหารมุสลิมมีความแกรงกลัวต่อยัลลอฮ์ (คักวา) และห่างไกลจากสิ่งที่เป็นอัลมาฮาซี ⁴² การศักวาหรือกลัวต่อยัลลอฮ์ มอง โลกในแง่ดี และนึกถึงวันแห่งการกลับสู่ยัลลอฮ์ และห่างไกลจากสิ่งต้องห้าม และปฏิบัติตามคำสั่งของยัลลอฮ์ ทั้งหมดนี้คือจุดเริ่มแรกแห่งชัยชนะของทหารมุสลิมที่ทำให้พวกเขาทวีความกล้าหาญที่ไม่มีคำว่าท้อแท้และอ่อนแอ พร้อมกับความช่วยเหลือจาก ยัลลอฮ์ที่ทำให้หัวใจของพวกเขาครุเศดย์อ่อนแอ

ยัลลอฮ์ ได้กล่าวไว้ว่า :

إِذْ يُوحِي رَبُّكَ إِلَى الْمَلَأَةِ أَنِّي مَعَكُمْ فَثَبَّتُوا
الَّذِينَ ءَامَنُوا سَأَلْتَنِي فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا الرُّعْبَ فَأَضْرِبُوا
فَوْقَ آذَانِهِمْ وَأَضْرِبُوا مِنْهُمْ كُلَّ بَنَانٍ ﴿٣٧﴾

ความว่า : จงรำลึกขณะที่พระเจ้าของเจ้าประทาน โองการแก่เหล่าอิกะฮะฮว่า แท้จริงข้าพเจ้าร่วมอยู่กับพวกเจ้าด้วย ดังนั้น พวกเจ้าจงทำให้บรรดาผู้ศรัทธามั่นคง (คือเชื่อมั่นในชัยชนะ) ข้าจะโยนความกลัวเข้าไปในหัวใจของบรรดาผู้ที่ปฏิเสธ ศรัทธา แล้วพวกเจ้าจงฟันลงบนก้านคอและจงฟันทุก ๆ ส่วนนาลายของนิ้วมือจากพวกเขา (อัล-อินฟาล : 12) ท่านศอลาหุดดีน เป็นที่รู้จักกันว่า เป็นคนที่เกรงกลัวต่อยัลลอฮ์ และมีเพื่อนอย่าง ยัลกอฎี บายาฮุดดีน ⁴³

2. การเตรียมพร้อมและให้ความสำคัญกับการปลดปล่อยเยรูซาเล็ม

ท่านศอลาหุดดีน ได้ทุ่มเทเวลาพักผ่อนของท่านเพื่อ ปลดปล่อยเยรูซาเล็ม คือหัวใจของท่านที่ยิ่งใหญ่ไม่มีสิ่งใดที่จะเปรียบเทียบได้ ท่านได้เดินและได้เรียกว่า ไฮ้ อิสลาม ยังไม่ขาดสาย คาของท่านแดงกล้านำดารินายแบ้ม ทุกครั้งที่ท่านมองไปยังอักกา ท่านนึกถึงความเจ็บปวดที่ชาว

⁴² อัลมาฮาซีคือ สิ่งที่ยัลลอฮ์ห้ามหรือบาป

⁴³ บายาฮุดดีนซึ่งเป็นนักปราชญ์ในสมัยนั้น

มุสลิมถูกทำร้าย ท่านเรียกร้องให้ทำสงครามและในวันนั้นท่านจะไม่กินอะไรเลย ท่านศอลาฮุดดีน ได้วางแผนด้วยตนเอง จัดการและให้ความสำคัญกับคนที่ไว้ใจเท่านั้น เพื่อปลดปล่อยकुศ์ จากการยึดครองของพวกเขาครูเสด และท่านให้ความสำคัญกับการเตรียมพร้อมสงครามไม่ว่าด้านวัตถุและอื่นๆ เสมือนท่านเตรียมพร้อมทางด้านจิตใจ ในช่วงเวลาท่านจะออกทำสงครามท่านได้ตรวจทหารที่ละเอียด และตรวจอาวุธยุทธโปกรณ์ ทหารเลื่องลือเกราะและการแต่งกายในชุดที่ท่านพอใจ

“ ท่านให้ความสำคัญกับการผลิตอาวุธ และต่อเรือรบ อาวุธต่างๆจนกระทั่งท่านมีนามว่า อามิร อัลบะฮัร⁴⁴ อามิร อัลมาญู⁴⁵ ท่านศอลาฮุดดีนได้เตรียมพร้อมทุกรูปแบบ พร้อมกับความตั้งใจอันแน่วแน่ที่ทำให้ได้รับชัยชนะและความเต็มเปี่ยมบริบูรณ์ ” (Abdullah Nasih Ulwan, 1991 : 103)

3. สร้างการเมืองเป็นหนึ่งเดียว

หลังจากที่ศอลาฮุดดีนได้ครองตำแหน่งวะซีร ของเคาะลีฟะฮ์ อาคิต และการเสียชีวิตของเคาะลีฟะฮ์ อาคิต ทำให้ศอลาฮุดดีน เป็นตุลาต่านแห่งอียิปต์ และได้ขยายอาณาเขตไปยังทางใต้ของอียิปต์และซีคอง เยเมน และ อิจาส ทำให้ทะเลแดง อยู่ในการครอบครองของศอลาฮุดดีน ส่วนทางด้านซีเรียหรือ (ซาม) คือท่านนุรุดดีน หลังจากนุรุดดีนเสียชีวิต ศอลาฮุดดีน ได้ขยายเขตการปกครองไปยังซาม, ฮาลับ และหลายเมืองที่อยู่ใครอบครองของซีเรีย ทำให้ศอลาฮุดดีน สามารถสร้างความเป็นปึกแผ่นเริ่มจากทางตอนเหนือ ของอิรัก กูร์ดิสสถาน . ซีเรีย ,เยเมน , อียิปต์ และอีกหลายเมือง ความเป็นปึกแผ่นทำให้สามารถปลดปล่อยเมืองที่ถูกยึดครองโดยพวกครูเสดหลายต่อหลายครั้ง

4. เป้าหมายในการทำสงคราม คือประกาศความยิ่งใหญ่ ของอัลลอฮ์ ก่อนใด ๆ ทั้งสิ้น ที่จะทำการสงครามกับกาเฟร⁴⁶ ต้องอิลลาฮ⁴⁷ ต่ออัลลอฮ์ ในการทำสงครามไม่ใช่ทำสงครามเพื่อจุดประสงค์ ผลประโยชน์หวังที่จะได้เสถียรศึกและการยึดทรัพย์สินต่าง ๆ หรือทำสงครามเพื่อจะให้คนเรียกว่าวีรบุรุษ หรือทำสงครามด้วยความยิ่งใหญ่

มีรายงานจากหะดีษ ความว่า : มีคนถามท่าน นบีเกี่ยวกับ ผู้ชายคนหนึ่ง ที่ไปทำสงครามด้วยความกล้าหาญ เก่งกล้า และริยะฮ⁴⁸ เขาเหล่านั้นต่อสู้เพื่ออัลลอฮ์หรือไม่? ท่านนบี (ศ็อล) ตอบว่าใครคนไหนทำการสงครามเพื่อที่จะยืนหยัดในความสัจธรรม เขาคนนั้นแหละคือผู้ที่อยู่ในหนทางของอัลลอฮ์ (รายงานโดยท่านนุคอรีย์และมุสลิม)

⁴⁴ อามิรอัลบะฮัร คือ เจ้าแห่งทะเล

⁴⁵ อามิรอัลมาญู คือ เจ้าแห่งน้ำ

⁴⁶ การเฟร ผู้ที่ไม่ศรัทธาในพระอัลลอฮ์ และมาทำร้ายรังแกมุสลิม

⁴⁷ อิลลาฮ คือ บริสุทธิกับพระองค์ผู้เดียว

⁴⁸ ริยะฮ ในที่นี้คือเข้าไปในสมรภูมิเพื่อจะให้คนเขาต่อสู้ไม่ใช่เพื่ออัลลอฮ์

ส่วนท่านศอลาฮุดดีนเอง ได้ขึ้นเรือข้ามฝั่งทะเลโดยไม่คำนึงถึงอันตรายใด ๆ ทั้งสิ้น เพราะท่านถือว่าการตายในหนทางของอัลลอฮ์ คือความเป็นเลิศ

5. การปลดปล่อยเป็นงานของอิสลามและมุสลิมทุกคน

กฎหมายอิสลามได้กำหนดว่าหากกาเฟร ยึดครองที่ดินของมุสลิมนั้นเป็นวาฮิบ⁴⁹ สำหรับมุสลิมทุกคนที่ต้องรวบรวมพรรคพวกเพื่อปลดปล่อยจากการยึดครองของกาเฟร หากทะเลาะเถียงว่าไม่รับผิดชอบต่อหน้าที่ และจะถูกลงโทษจากอัลลอฮ์

อัลลอฮ์ได้กล่าวไว้ว่า :

إِلَّا تَنْفِرُوا يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا أَلِيمًا وَيَسْتَبْدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ وَلَا تَضُرُّوهُ شَيْئًا

وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٤﴾

ความว่า : ถ้าหากว่าพวกเจ้าไม่ออกไปพระองค์ก็จะทรงลงโทษพวกเจ้าอย่างเจ็บปวดและจะทรงให้พวกหนึ่งอื่นจากพวกเจ้ามาแทนและพวกเจ้าไม่สามารถจะยังความเดือดร้อนให้แก่พระองค์ได้แต่อย่างใด และอัลลอฮ์ นั้นทรงเดชานุภาพเหนือทุกสิ่งทุกอย่าง (อัลเตาบะฮะ : 39)

ท่านศอลาฮุดดีนได้รวบรวมมุสลิมจากหลายที่หลายสีผิวแตกต่างกันใช้ภาษาต่างกันภายใต้สัญลักษณ์เดียวกันคือคำปฏิญาณ La- i- La- Ha- il-Lal-lah เพื่อจะหยุดยั้งพวกครูเสดที่มารุกรานชาวมุสลิม

⁴⁹ วาฮิบคือ เป็นกฎที่มุสลิม จะต้องปฏิบัติหากละทิ้งถือว่าเป็นกาฟาย